

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

13 december 2004

BELEIDSNOTA

Toerisme

2004-2009

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Johan Verstreken**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heren Louis Bril, Jaak Gabriels, mevrouw Anne Marie Hoebeke;

de heren Gilbert Bossuyt, Bart Caron, Jan Roegiers.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete, mevrouw Linda Vissers;

de heren Hubert Brouns, Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goey;

de heer Jean-Marie Dedecker, mevrouw Stern Demeulenaere, de heer Marc van den Abeelen;

de heren Kurt De Loor, Jacky Maes, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

Zie:

90 (2004-2005)

- Nr. 1: Beleidsnota
- Nrs. 2 en 3: Met redenen omklede moties

INHOUD

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme.....	4
A. Algemene achtergrondbeschouwingen.....	4
B. Synergiemogelijkheden.....	4
C. Enting op het regeerakkoord.....	5
D. Omgevingsanalyse toerisme.....	5
E. Beleidsvisie.....	6
F. Strategische doelstellingen.....	7
G. Kritische succesfactoren	8
H. Strategische projecten.....	8
II. Tussenkomensten van de leden	13
A. Tussenkomenst van de heer Stefaan Sintobin	13
B. Tussenkomenst van de heer Jan Loones	19
C. Tussenkomenst van de heer Bart Caron	21
D. Tussenkomenst van de heer Johan Verstreken	22
E. Tussenkomenst van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	26
F. Tussenkomenst van de heer Jacky Maes.....	27
G. Tussenkomenst van mevrouw Anne Marie Hoebeke	28
H. Aanvullende tussenkomenst van de heer Johan Verstreken	28
III. Replieken van de minister.....	30
IV. Afsluitende besprekingsronde	37
A. Aanvullende vragen en bemerkingen van de leden.....	37
1. Tussenkomenst van de heer Stefaan Sintobin	37
2. Tussenkomenst van mevrouw Anne Marie Hoebeke	37
3. Tussenkomenst van de heer Johan Verstreken	37
4. Tussenkomenst van de heer Jacky Maes	38
5. Tussenkomenst van de heer Jan Loones.....	38
B. Aanvullende antwoorden van de minister.....	39
V. Met redenen omklede moties.....	40
Bijlage: De evolutie van het Steunpunt Vakantieparticipatie.....	41

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op data van dinsdag 16 en 23 november de beleidsnota Toerisme 2004-2009 besproken. Minister Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme lichtte zijn beleidsnota toe op dinsdag 16 november 2004, datum waarop ook reeds een eerste ronde van vragen en tussenkomsten van de leden doorging. Op datum van 23 november 2004 werden de tussenkomsten van de leden voortgezet en gaf minister Bourgeois antwoord op de gestelde vragen. Ter afsluiting van de besprekingen werd door de heren Sintobin en Loones een met redenen omklede motie aangekondigd, respectievelijk namens het Vlaams Belang en namens de meerderheidspartijen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER GEERT BOURGEOIS, VLAAMS MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BUITENLANDS BELEID, MEDIA EN TOERISME

A. Algemene achtergrondbeschouwingen

Bij de aanvang van zijn uiteenzetting formuleert de minister een aantal overwegingen die aan de basis liggen van zijn beleidsnota. Hij wijst daarbij meer bepaald op een trend die wordt vastgesteld binnen het economisch gebeuren. Een trend die bevestigd wordt door zowel trendwatchers, economen als psychologen. Bij de consument stelt men een verschuiving vast naar een beleveniseconomie. Daarin koopt de consument niet meer zomaar een product of vraagt hij een dienst, maar wil hij integendeel iets “unieks”. Dit gegeven is bij uitstek van toepassing op de sector van het toerisme. Toerisme is immers een product dat pas tot stand komt door de consumptie ervan. Toerisme heeft ook bij uitstek te maken met een “emo-prikkel”.

Daarnaast wordt ook vastgesteld dat de consument geëvolueerd is. Een consument van toerisme gaat uit van een grondrecht op vrije tijd. Dit is het gevolg van het feit dat vrije tijd de voorbije decennia steeds belangrijker geworden is. Bovendien is de consument kritischer en mondiger geworden en eist hij kwaliteit. Op grond van de vaststel-

ling dat de tevredenheidsfactor een heel grote rol speelt, staat de Beleidsnota Toerisme helemaal in het teken van de “kwaliteit”.

De minister wijst er verder op dat we ons bovendien ook nog eens in een heel sterk concurrentiële omgeving bevinden. Zo is bijvoorbeeld het aanbod voor Britse toeristen die zich vroeger voor korte verblijven vooral concentreerden op Parijs, Amsterdam en de Vlaamse kunststeden, door de goedkope vliegtickets aanzienlijk groter geworden. Voor hetzelfde geld en even makkelijk kunnen ze nu ook Barcelona of de steden van Midden-Europa bezoeken. De minister concludeert daaruit dat we moeten proberen ons te positioneren in de top-vijf van Europa.

Het weze daarbij duidelijk dat de overheid en Toerisme Vlaanderen het toerisme kwalitatief moeten ondersteunen. Iets wat vanzelfsprekend ook geldt voor de andere publieke partners, zoals de provincies en de gemeenten én voor de privé-partners. Men mag daarbij niet uit het oog verliezen dat bepaalde landen onder druk zijn komen te staan als het over internationaal toerisme gaat. Iets wat heel vaak te maken heeft met een negatieve beoordeling door de consument, die er niet de kwaliteit gekregen heeft die hij had verwacht.

Naast kwaliteit wil de minister ook sterk de nadruk leggen op duurzaamheid. Er moet voor gezorgd worden dat de toekomst van de volgende generaties niet in het gedrang komt. Dit vereist dan ook het ontwikkelen van een beleid op lange termijn. Daarnaast moet ook de gepaste aandacht worden besteed aan de sociale kwaliteit van toerisme. Toerisme moet toegankelijk zijn voor iedereen.

Minister Bourgeois onderlijnt dat zijn beleidsnota het resultaat is van een oefening in strategische planning en geënt is op het regeerakkoord. In de beleidsnota worden de beleidsdomeinen van toerisme afgebakend en wordt een uitgebreide omgevingsanalyse gemaakt. Aansluitend daarop wordt vanzelfsprekend ook een beleidsvisie geformuleerd, waarop de minister later nog omstandig zal terugkomen.

B. Synergiemogelijkheden

De minister verklaart verder zoveel mogelijk synergieën te willen ontwikkelen met zijn andere

bevoegdheden. In het licht van zijn bevoegdheid voor Bestuurszaken, wil hij bijvoorbeeld streven naar administratieve vereenvoudiging. De toeristische regelgeving zal worden doorgelicht op kwaliteit en op de mogelijkheden tot administratieve vereenvoudiging.

Er is daarnaast ook een synergie met de bevoegdheid Buitenlands Beleid van de minister. De inspanningen die worden geleverd om Vlaanderen in het buitenland op de kaart te plaatsten, moeten ook worden aangewend om het toerisme te promoten. Er blijkt, qua toerisme vanuit het buitenland, immers een niet te verwaarlozen correlatie te bestaan tussen de werkzaamheden van Toerisme Vlaanderen in het buitenland en het aantal buitenlandse toeristen in Vlaanderen.

De minister stelt verder ook synergiemogelijkheden vast met zijn bevoegdheid Ontwikkelingssamenwerking. Het komt hem meer bepaald interessant voor om onze toeristische kennis te delen met de partners van Vlaanderen in het Zuiden. Tot slot is er ook een zekere band met zijn bevoegdheid Media, hoewel er hier evidentierwijze geen onmiddellijke beslissingsinvloed is. Hetgeen overigens niet belet dat binnen Media elke gelegenheid moet worden aangegrepen om het toerisme in Vlaanderen onder de aandacht te brengen.

C. Enting op het regeerakkoord

Op de enting van de beleidsnota Toerisme op het regeerakkoord meent de minister niet te diep te moeten ingaan, aangezien iedereen dat heeft kunnen lezen. Wat de afbakening van het beleidsdomein betreft, wil de minister slechts één enkele opmerking formuleren, namelijk dat er een duidelijk onderscheid gemaakt moet worden tussen toerisme en recreatie. Dat is belangrijk voor de helderheid van het debat en voor de ontwikkeling van het beleid. Recreatie is fysieke of geestelijke ontspanning binnenshuis of in de directe omgeving. Toerisme, daarentegen, veronderstelt steeds een occasionele verplaatsing (in tegenstelling tot een routinematige verplaatsing) en een tijdelijk verblijf in een niet-alledaagse omgeving.

D. Omgevingsanalyse toerisme

Ook op de omgevingsanalyse gaat de minister niet verder in, maar hij nodigt de commissiele-

den wel uit zich erin te verdiepen. De analyse in kwestie bevat namelijk een tiental opmerkelijke gegevens die zeer belangrijk zijn om het beleid uit te bouwen. Het gaat daarbij zowel over internationale evoluties als over de evolutie van het toerisme in Vlaanderen en het consumptiegedrag van de toerist zelf. Zo is er de tendens, internationaal maar ook in Vlaanderen, naar meer, maar kortere vakanties en grotere kwaliteitsnormen. Ook de evolutie van de tewerkstelling in de toeristische sector is belangwekkend. Toerisme blijkt in Vlaanderen namelijk een belangrijke tewerkstellingsfactor te zijn. Toerisme biedt daarbij niet alleen kansen voor laaggeschoolden, maar heeft ook het voordeel dat deze banen niet delokaliseerbaar zijn. Men hoeft er immers niet voor beducht te zijn dat het toerisme dat we kennen in Vlaanderen, zou verplaatst worden naar Zuidoost-Azië of Midden-Europa. Mee daarom vindt de minister het belangrijk een breed maatschappelijk draagvlak te creëren inzake het belang van toerisme. Hij streeft er daarbij naar om het hele maatschappelijke veld, en dus niet alleen de politieke actoren, bewust te maken en te laten meedenken.

Als laatste punt bij de omgevingsanalyse zijn een aantal tendensen opgenomen. Ook daar meent de minister niet uitgebreid op in te moeten gaan. Wat overigens niet belet dat hij toch wil wijzen op enkele belangrijke tendensen. Zo is er het verschijnsel van de “medior-toerist”, te onderscheiden van de “senior-toerist”. De eerste is de actieve vijftig-plusser die vrije tijd heeft en over heel wat middelen beschikt. Hij neemt vakantie zoals zijn kinderen en doet dit niet in een patroon zoals de senioren, maar op een heel eigen wijze. Hij legt ook bepaalde klemtonen die hij absoluut gerealiseerd wil zien, zoals de kwaliteitsnorm, de veiligheidsnorm en de zachte recreatie. Met dat laatste wordt dan voornamelijk wandelen maar ook fietsen bedoeld. Een andere tendens waarmee rekening moet gehouden worden is – hoewel de grootte van de gezinnen afneemt – het opkomen van de “nestklevers”. Het betreft hier jonge mensen die langer thuis blijven, heel vaak tot ze 30 zijn. Met dit nieuwe sociologische gegeven moet terdege rekening worden gehouden inzake vrijetijdsbesteding en toerisme. Nog een ander fenomeen is dat van de “wellness”, het passieve ontstressen dat mensen willen beleven tijdens hun vakantie. Daarnaast werd ook nog eens de belangrijke trend van de “selfness” gedetecteerd.

Ten slotte is er ook nog de niet te onderschatten impact van de informatietechnologie. Nog maar zeer onlangs werd in de krant bericht over het stijgend aantal boekingen van vakanties en reizen via het internet. In Vlaanderen wordt daarmee een belangrijke internationale trend gevolgd, die consequenties heeft voor de hele sector. De minister wijst er dienaangaande op dat daardoor in Groot-Brittannië, dat samen met Nederland koploper is op dit vlak, een aantal tussenpersonen, zoals reisbureaus en reisorganisaties verdwenen, precies omdat ze te laat deze heel belangrijke nieuwe evolutie opmerkten.

Het spreekt voor zich dat dit alles een enorme impact heeft voor Vlaanderen, met name ook omdat de lagekostenvliegtuigmaatschappijen daarop inpijken. Ze creëren daardoor een enorme concurrentie. De minister merkt daarbij op dat de betrokken maatschappijen zich doorgaans niet echt laten betalen door de personen die ze vervoeren, of van hen hooguit een minimale bijdrage, soms zelfs letterlijk een symbolische euro, vragen. De realiteit is dat ze zich voor een niet onaanzienlijk deel laten vergoeden door de bestemming, namelijk de luchthaven waar hun vliegtuigen aankomen, en daarnaast ook nog inkomsten genereren uit allerlei nevenactiviteiten, zoals het verhuren van wagens, hotels, enzovoort. Het hoeft geen betoog dat dit alles ten gronde de concurrentiepositie van Vlaanderen binnen Europa en de wereld verandert.

E. Beleidsvisie

De minister laat verder opmerken dat de eigenlijke beleidsnota, in structureel opzicht, uit vier onderdelen bestaat. In het eerste onderdeel heeft hij het over de vier effecten die we op langere termijn moeten kunnen teweegbrengen. Om dat te bereiken en de beleidsvisie te onderbouwen, formuleert hij zes complementaire strategische doelstellingen. Om die doelstellingen te bereiken is er dan weer sprake van negen kritische succesfactoren. Dit zijn negen werkvelden waar we optimaal moeten kunnen presteren, willen we de vooropgestelde doelstellingen halen. De laatste stap bestaat dan uit zestien strategische projecten. En daarmee komt de nota dan weer heel dicht in de buurt van de dagdagelijkse politieke praktijk. Dat alles samen vormt, volgens de minister, de basis van een echt meerjarenplan.

De minister wil eerst even stil staan bij de eerste vier pijlers, om vervolgens meer in detail te treden over de zestien strategische projecten die in essentie de concrete vertaling zijn van de hele strategische oefening.

Hij affirmeert daarbij vooreerst dat het beleid dieptewerking moet hebben in functie van een maximaal toeristisch rendement. Het sociaal-economische en maatschappelijke belang van toerisme moet versterkt worden. Uiteindelijk gaat het hier toch over 110.000 werknemers, 25.000 zelfstandigen en een groeiende markt. Op drie jaar tijd was er een toename met 10.000 tewerkgestelden. Dit is met andere woorden één van de weinige sectoren met een positieve evolutie op dit punt. Volgens de minister heeft de sector ook nog bijkomende mogelijkheden, mits we er maar in slagen om ons goed te verkopen in binnen- en buitenland, en er zo veel mogelijk mensen, ook binnenlands, bij dit toerisme kunnen worden betrokken. Hierbij kunnen vier componenten onderscheiden worden: de toegevoegde economische waarde, de tewerkstelling, welzijn en duurzaamheid.

Dat het beleid in de diepte moet worden gevoerd, betekent volgens de minister dat het uit meer moet bestaan dan het louter betoelagen van losse projecten. De omschakeling naar dit “dieptewerking-concept” zal zeker niet altijd een gemakkelijke oefening zijn. In elk geval zullen een aantal criteria moeten worden uitgewerkt om te bepalen wat al dan niet een meerwaarde biedt op toeristisch vlak. Een onderscheid dat ongetwijfeld soms erg moeilijk te maken zal zijn. Zo wees de minister reeds op het verschil tussen toerisme en recreatie. Waarbij er natuurlijk steeds sprake is van overlappingen, zowel met sport als met cultuur en recreatie. Maar dit belet niet dat er naar gestreefd moet worden dat elke euro die geïnvesteerd wordt ook daadwerkelijk terugverdiend wordt en een meerwaarde biedt voor het toerisme.

Minister Bourgeois herhaalt daarna zijn streven naar synergieën met andere beleidsdomeinen. Waarbij het niet enkel gaat om zijn eigen beleidsdomeinen, maar uiteraard ook over synergieën met de beleidsdomeinen van andere ministers. Hij denkt daarbij onder andere aan stedenbeleid, aan plattelandsbeleid, aan ruimtelijke ordening en dergelijke meer. Ten aanzien van al die domeinen moeten er afspraken gemaakt worden. En ten slotte spreekt het voor zich dat het beleid zowel op

de lange als de middellange termijn gericht moet zijn.

In de beleidsvisie wordt volgens de minister vooral de samenwerking met en voor alle toeristische actoren beklemtoond. Waarbij het zowel over de publieke als de privé-actoren gaat. Er moet gestreefd worden naar een partnerschap met de publieke sector, de provincies en de gemeenten. Dat zijn immers vaak heel belangrijke spelers, die soms schitterende initiatieven nemen. Het ligt dan ook voor de hand dat we moeten proberen te komen tot een complementaire strategie, waarbij er wordt samengewerkt met elkaar. Het spreekt uiteraard evenzeer voor zich dat er moet worden samengewerkt met de privé-sector, die in een zich transformerend omgevingsveld moet werken. Het is daarbij met name de bedoeling om maximale ondersteuning te geven en er maximaal toe aan te zetten kwaliteit te leveren.

Deze samenwerking is zowel gericht op de “incoming-” als de “outgoing-activiteiten”. Het eerste staat voor het binnenlands toerisme van de Vlamingen en voor het toerisme van de buitenlanders in ons land. Het tweede staat voor reizen van Vlamingen naar het buitenland. Er wordt hier met name geprobeerd te komen tot stroomlijning, afspraken en gelijklopende strategische visies. Op die manier kan een maximale meerwaarde gecreëerd worden en kan men komen tot de realisatie van een hecht partnerschap in overleg en dialoog. Het betreft hier een samenwerking tussen alle partners, met respect en ruimte voor ieders eigenheid en eigen inbreng.

Als derde klemtoon wil de minister Vlaanderen als kwaliteitsbestemming op de kaart zetten. De bestemming Vlaanderen en onze unieke troeven moeten zonder gêne gepromoot worden. Vlaanderen heeft immers heel wat troeven in handen. Mensen die naar Toscane reizen merken op dat er daar op een kleine oppervlakte heel wat te beleven valt op kunsthistorisch vlak. Maar ook Vlaanderen beschikt met de kunststeden en met andere bezienswaardigheden over een fantastisch aanbod op een heel kleine oppervlakte. De minister laat daarbij opmerken dat de buitenlandse toeristen altijd in superlatieven over Vlaanderen spreken. Uit de gemaakte omgevingsanalyse blijkt dat bij een tevredenheidsonderzoek inzake de kunststeden, drie vierden van de buitenlandse bezoekers toeristen stellen dat het bezoek beantwoordt aan

de verwachtingen. Voor één derde van de toeristen overtreft het bezoek zelfs de verwachtingen.

Het feit dat de toeristen in superlatieven spreken, betekent echter nog niet dat we ons ook voldoende bewust zijn van onze troeven. Mogelijks zijn we niet assertief genoeg. De minister benadrukt dan ook dat we onze unieke troeven en beleefingswaarden moeten promoten. Hij denkt daarbij aan de densiteit van de historische cultuursteden, het internationaal karakter van Vlaanderen, onze gastronomische kwaliteiten en onze unieke kust. Op die domeinen hebben we nog steeds een voor-sprong. Hoewel bijvoorbeeld Britse toeristen met de HST heel makkelijk naar Frankrijk kunnen reizen en daar ook sneller op hun bestemming zijn dan in Vlaanderen, blijven ze toch naar Vlaanderen komen, omdat ze hier in hun eigen taal te woord worden gestaan. Iets wat in andere landen vooralsnog minder het geval is. Dit maakt duidelijk dat we de klemtonen moeten blijven leggen op ons internationaal karakter en onze gastvrijheid. Er moet dan ook de nodige aandacht zijn voor de kwaliteit van de ondersteuning, zowel op het vlak van de infrastructuur als op het vlak van de dienstverlening.

De vierde klemtoon die de minister in zijn beleidsnota wil leggen heeft betrekking op de regelgeving met ruimte voor efficiënt toeristisch ondernemen. De sector ervaart de regelgeving soms als een drempel voor verdere ontwikkeling, wegens te ingewikkeld en te veel rompslomp. De minister wil dan ook een maximale doelmatigheid, efficiëntie, transparantie en klantvriendelijkheid bereiken. Hij wijst er daarbij op dat er sowieso nieuw decretaal werk zal moeten geleverd worden. Bij het werken aan de administratieve vereenvoudiging zal het toerisme als een eerste proefproject worden aangepakt. Streefdoel daarbij zal zijn te komen tot een zo eenvoudig mogelijke regelgeving. Verder behoort ook het toepassen van e-government bij toerisme tot de plannen.

F. Strategische doelstellingen

De minister gaat al evenmin uitgebreid in op de strategische en complementaire doelstellingen voor toerisme, waarmee de vier effecten op lange termijn zullen moeten bereikt worden. Hij wil ze echter wel even kort opsommen. Vooreerst is het de bedoeling onze toeristische troeven in binnen-

en buitenland actief te vermarkten om het toeristisch rendement te maximaliseren en bij te dragen tot de imagovorming van Vlaanderen. Ten tweede moet het toeristisch product marktgericht, kwaliteitsvol en in de diepte – dus duurzaam – worden ontwikkeld, zodat zowel het aantal als de tevredenheid van de toeristen stijgt. Ten derde moeten er gunstige voorwaarden worden geschapen voor een efficiënte en productieve ontwikkeling van de toeristische sector. Ten vierde moet het toerisme in Vlaanderen toegankelijker gemaakt worden zodat iedereen in Vlaanderen kan genieten van een vakantie. Ten vijfde is het de bedoeling om het belang van toerisme voor Vlaanderen zo breed mogelijk uit te dragen, zodat het maatschappelijk draagvlak voor toerisme vergroot. En ten slotte moet Brussel meer geprofileerd worden in de ontwikkeling en de promotie van het Vlaams toeristisch product.

G. Kritische succesfactoren

Vervolgens komt de minister tot de negen kritische succesfactoren die hij in zijn beleidsbrief heeft gedefinieerd. Het gaat daarbij om werkvelden waarop uitstekend gepresteerd moet worden om de strategische doelstellingen ten volle te kunnen realiseren. De eerste ervan bestaat in het stimuleren van actieve partnerschappen met en tussen publieke en private toeristische actoren en andere betrokkenen. De tweede is het optimaliseren van het regelgevend en institutioneel kader voor toerisme, met een duidelijker afbakening van de respectieve bevoegdheden. Ten derde is het de bedoeling toerisme een eigen plaats te geven in het Vlaams buitenlandbeleid, en dit op een continue wijze, met inbegrip van de vereiste investeringen op lange termijn. Ten vierde moet er vanuit Vlaanderen voldoende impact zijn op de ontwikkeling van het toeristisch product en moeten er op basis van een marktconform kwaliteitsvol richtinggevend kader prioriteiten geformuleerd worden inzake productontwikkeling. Ten vijfde is het de bedoeling een visie te ontwikkelen over duurzaam toerisme en dit concept vervolgens in de praktijk te brengen. Ten zesde moet de kennis over toerisme verdiept en verbreed worden als basis voor het promotie- en productontwikkelingsbeleid. Ten zevende wil de minister toerisme manifest op de beleidsagenda plaatsen van andere beleidsdomeinen en beleidsniveaus, met het oog op het nemen van de juiste flankerende maatre-

gelen. Ten achtste moet er geïnvesteerd worden in een specifieke aanpak voor Brussel binnen het Vlaams toeristisch beleid. Ten negende is het de intentie het Agentschap Toerisme Vlaanderen verder te ontwikkelen als efficiënte en productieve organisatie, zodat Toerisme Vlaanderen door alle actoren wordt erkend als de referentieorganisatie voor het toerisme in Vlaanderen.

H. Strategische projecten

De minister komt dan tot de zestien strategische projecten die de laatste stap vormen van het strategisch plan. Op elk van de onderdelen ervan zal hij iets uitgebreider ingaan. De minister wijst er daarbij op dat deze strategische projecten wel dicht bij de politieke praxis liggen, maar wel degelijk een meerjarenprogramma en geen jaarprogramma behelzen. Het gaat meer bepaald om maatregelen die moeten worden genomen ter realisatie van het meerjarenplan.

De eerste klemtoon ligt op een beleid met dieptewerking in functie van een maximaal toeristisch rendement. Het eerste strategisch project bestaat daarbij in het verhogen van het toeristisch rendement van de initiatieven inzake de versterking van het imago van Vlaanderen in het buitenland. De minister wil daartoe een interdisciplinaire werkgroep installeren binnen de Vlaamse overheid, met directe betrokkenheid van Toerisme Vlaanderen. Hij wil komen tot de onderlinge afstemming van acties in het buitenland van diverse Vlaamse beleidsdomeinen en agentschappen zoals Toerisme Vlaanderen, Export Vlaanderen (Flanders Investment and Trade of FIT), en de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland. Dit zal gebeuren na raadpleging van de toeristische privé-sector, maar ook van representatieve vertegenwoordigers van het Vlaamse bedrijfsleven met ankerpunten in het buitenland. De maatstaf voor alle acties is daarbij de verhoging van het toeristisch rendement. Daarnaast wil de minister ook komen tot een evaluatie van de efficiëntie en effectiviteit, en dus ook tot de verdere optimalisatie van de elf buitenlandkantoren van Toerisme Vlaanderen. Met die kantoren moet er ingespeeld worden op de evolutie van de sector, op het feit dat internet een steeds belangrijker rol gaat spelen, op de nieuwe manier waarop mensen wensen te worden geïnformeerd voor ze een trip naar het buitenland ondernemen. Het is dus goed om de buitenlandkantoren te evalueren

zodat er een nog beter marketing- en promotiebeleid kan gevoerd worden.

Er moet ook op een doorgedreven manier aandacht geschonken worden aan het screenen en het opvolgen van de buitenlandse markt aan publicaties. De minister denkt daarbij aan toeristische gidsen over Europa, België, Brussel of Vlaanderen en aan de audiovisuele media.

Het toerismebeleid moet verder ook een volwaardig element zijn van de geïntegreerde benadering van alle plannen in verband met het neerzetten van een Vlaamse maatschappelijke identiteit. Maar uiteraard moet daarbij het nodige respect getoond worden voor de eigenheid en de specificiteit van het toerisme. Aangezien de middelen die we kunnen inzetten in het buitenland beperkt zijn, moet er naar gestreefd worden met het merk “Vlaanderen” naar buiten te treden. Dit geldt volgens de minister voor alle inspanningen die vanuit Vlaanderen geleverd worden om de export te bevorderen, investeringen aan te trekken, de landbouw en het toerisme te promoten, onze buitenlandse vertegenwoordigingen meer vorm te geven of onze culturele identiteit te promoten. Dit merk zou dan met de Vlaamse kwaliteit moeten worden geïdentificeerd.

Een tweede onderdeel bestaat in het inbedden van het toerisme in een ruimere beleidsbenadering. Indien men het toeristisch belang degelijk op de kaart wil zetten, zullen alle actoren voortdurend alert moeten blijven. Dit betekent dat de beleidsinitiatieven op alle beleidsterreinen en bestuursniveaus voortdurend zullen moeten worden geëvalueerd. Er zal steeds gestreefd moeten worden naar een interactie met andere beleidsdomeinen. Wat de beleidsintegratie betreft, moeten we volgens de minister oog hebben voor de ontwikkelingen op lokaal en op Europees vlak. Die ruimere benadering moet ons de kans bieden om, samen met de provinciale en de gemeentelijke initiatieven, tot een coherent beleid te komen. De minister wijst er daarbij op dat er op federaal niveau nog een aantal bevoegdheidsdiscussies moeten worden gevoerd. Hij denkt dan onder meer aan de vergunningen voor toeristische verhuurkantoren of aan de verkeersbelasting. Op Europees niveau moet de nodige aandacht geschonken worden aan de Bolkesteinrichtlijn, die potentieel een rechtstreekse impact op de toeristische dienstverlening kan hebben. Dienaangaande wijst de minister erop dat

de Vlaamse Regering voorbehoud gemaakt heeft bij deze ontwerp-richtlijn. De Vlaamse Regering wil met name dat hierbij rekening wordt gehouden met het subsidiariteitsbeginsel. Dit standpunt komt dus overeen met de manier waarop Europa volgens de Vlaamse overheid moet worden opgebouwd.

De minister benadrukt verder dat het van prioritair belang is om het volledig sociaal-economisch statuut van het toerisme, inclusief de eraan verbonden werkgelegenheid, degelijk in kaart te brengen. Deze opdracht is toevertrouwd aan het STER, het Steunpunt Toerisme en Recreatie. Het toerisme moet ook als een volwaardige actor worden betrokken bij de economische ontwikkelingsplannen, in de EU-structuurfondsen, in de regionale samenwerkingsverbanden en dergelijke meer. De minister herhaalt dat er daarbij moet worden samengewerkt met alle toeristische actoren.

Minister Bourgeois komt dan tot het derde strategisch project. Dit betreft het operationaliseren van een efficiënte overlegstructuur binnen de toeristische sector. Het betreft hier een materie die het voorwerp heeft uitgemaakt van een aantal decretale hervormingen.

Ten gevolge van de hervorming van de Vlaamse administratie in het voorjaar van 2004 is Toerisme Vlaanderen een intern verzelfstandigd agentschap (IVA) met rechtspersoonlijkheid geworden. Krachtens het betreffende decreet, van 19 maart 2004, is de Vlaamse Raad voor Toerisme opgeheven. Deze adviesraad, die over alle toeristische aangelegenheden ging, zal binnenkort worden vervangen door een alternatief adviesorgaan. De minister preciseert dat, zodra het decreet van 7 mei 2004 in werking is getreden, de SERV als strategische adviesraad voor het toerismebeleid zal fungeren. In afwachting daarvan zal de minister nu reeds contact blijven houden met de sectorcommissie Toerisme van de SERV. Waarbij hij erop wenst te wijzen dat dit overleg ook reeds tijdens het opstellen van de voorliggende beleidsnota heeft plaatsgevonden. Om voor de nodige ondersteuning van de sector te zorgen, zullen de SERV en de Vlaamse Regering verder ook een sectorconvenant moeten afsluiten.

De omvorming van Toerisme Vlaanderen naar een IVA met rechtspersoonlijkheid heeft ook tot gevolg dat dit orgaan geen raad van bestuur meer

heeft. Het decreet voorziet evenwel in de oprichting van een raadgevend comité. Het is de bedoeling van de minister om dit raadgevend comité zo snel mogelijk een vaste vorm te geven. Hij zal dan ook zo spoedig mogelijk het aantal leden vastleggen en de vertegenwoordiging uit de publieke en privé-sector bepalen. Ten laatste in het voorjaar van 2005 moet er ook een beheersovereenkomst met Toerisme Vlaanderen worden opgesteld.

Een ander gevolg van het reeds vermelde decreet is de afschaffing van de technische comités van Toerisme Vlaanderen. De minister vestigt er dienaangaande de aandacht op het feit dat er zich in het verleden een aantal deontologische problemen hebben gesteld, ten gevolge van het feit dat deze comités tegelijk rechter en partij waren. Er moet anderzijds evenwel ook erkend worden dat de technische comités heel wat goed werk geleverd hebben en tevens het structureel overleg tussen de administratie en de sector hebben weten te waarborgen. Een studie zal moeten uitwijzen hoe het overleg in de toekomst zal verlopen. Waarbij het voor zich spreekt dat er hoe dan ook voldoende overleg met alle betrokken actoren moet komen. In dit verband denkt de minister onder andere aan het afsluiten van samenwerkingsovereenkomsten met het provinciaal beleidsniveau.

Het vierde strategisch project betreft het investeren in toeristische kenniscreatie en -verspreiding. De minister wil in dit verband het STER en het kenniscentrum Toerisme en Horeca aansturen, opvolgen en evalueren. Het Steunpunt Toerisme en Recreatie zal hierbij de vraag krijgen om voorrang te verlenen aan het uitbouwen van een werkzaam Vlaams toeristisch datasysteem. De bruikbaarheid van dit systeem voor promotie- en marketingdoeleinden moet worden verhoogd. Het STER moet tevens een integraal overzicht van de sociaal-economische betekenis van het toerisme in Vlaanderen in kaart brengen en de wisselwerking met de steunpunten stroomlijnen.

De minister wijst er daarbij op dat de dataverzameling nog steeds een pijnpunt is. Momenteel wordt deze taak door een federale instelling, namelijk het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS), uitgevoerd. Om een eigen toeristisch beleid uit te tekenen, moge het duidelijk zijn dat we eigenlijk ook een eigen statistisch beleid nodig hebben. Vlaanderen zou de kans moeten hebben om alle gegevens zelf te verzamelen. Om een eigen

beleid te kunnen uitvoeren, moeten we zelf de nodige metingen kunnen verrichten. We moeten het aandeel van het toerisme in het bruto regionaal product kennen. We moeten de evolutie van de tewerkstelling kennen. Momenteel beschikken we over onvoldoende gegevens, die ons bovendien vaak te laat bereiken.

Het vijfde strategisch project betreft de versterkte Vlaamse aanpak van het toerisme in Brussel. Hierbij zal een tweesporenbeleid gevolgd worden. Er zal geïnvesteerd worden in Brussel en we zullen kapitaliseren op de troeven van Brussel als toegangspoort tot Vlaanderen. De organisatorische inbedding van deze benadering berust bij Toerisme Vlaanderen. Het is evident dat Toerisme Vlaanderen hierbij zal moeten samenwerken met de Vlaamse instellingen in Brussel en tevens een open samenwerking met de andere actoren in Brussel tot stand zal moeten brengen.

Het zesde strategisch project betreft het ontwikkelen en het implementeren van een totaalvisie op het toeristisch onthaal. De werking van de lokale en regionale toeristische informatiekantoren en bezoekerscentra moet worden verduidelijkt en kwalitatief duidelijker worden genormeerd. De in het begin van 2004 gelanceerde pilootprojecten rond vrijetijdswinkels moeten in 2005 worden geëvalueerd. Op die manier moet het lokaal en regionaal onthaal geoptimaliseerd worden.

Ook de problematiek van de onvolmaakte openbare toeristische bewegwijzering moet worden uitgeklaard. De minister wil daarnaast eveneens een systeem van kwaliteitswaarborgen voor de opleidingsverstrekkers voor gidsen en reisleiders ontwikkelen. De openbare vervoersmaatschappijen en de privé-initiatieven die soortgelijke diensten verlenen, zullen de vraag krijgen om meer rekening te houden met het toerisme. Er moet worden nagegaan in welke mate de samenwerking tussen de vervoersmaatschappijen en de toeristische sector verbeterd kan worden. Toeristisch onthaal is natuurlijk niet alleen een zaak van publieke actoren, maar ook van de privé-sector. Ook daar moet dus via vorming en opleiding worden gewerkt aan een verdere professionalisering. Zo moet onder andere de meertaligheid nog worden versterkt via bijscholing.

Project 7 omvat het uitwerken van een kader voor marktconforme productontwikkeling, inclusief

de overeenkomstige financiële omkadering ervan. Het verdient volgens de minister aanbeveling om voortaan strikter te werken, met duidelijke, objectieve en transparant afweegbare criteria en eenduidige financieringskanalen. Het besluit inzake toeristisch-recreatieve productontwikkeling van 2 april 2004 én het besluit inzake de toeristische tewerkstelling van 4 juni 2004 verdienen in dit licht nadere precisering. Het duidelijker uittekenen en toetsen van de toeristische meerwaarde van de voorgelegde initiatieven is volgens de minister noodzakelijk. De omschakeling naar een decretaal kader verdient aanbeveling om zo de criteria voor subsidiëring en ondersteuning vast te leggen. Dat zal evidentierwijze niet eenvoudig zijn, aangezien er heel wat raakvlakken zijn met andere domeinen. Maar enkel een dergelijke benadering laat een beleid in de diepte toe, in plaats van ad-hocsubsiëring.

De minister wil ook meer aandacht voor “duurzaamheid” en “toegankelijkheid”. Om hier efficiënt en effectief stappen voorwaarts te zetten is het wellicht aangewezen dat de overheid vandaag de nadruk zou leggen op haar coachende en stimulerende taak in plaats van een strikt betogelende aanpak te hanteren.

Het probleem van de intergemeentelijke samenwerking zal de minister niet op zijn eentje oplossen binnen de sector Toerisme. Wel wil hij dien-aangaande zoeken naar een productief antwoord.

Project 8 is erop gericht een geïntegreerd kwaliteitslabel voor het toeristisch aanbod te ontwikkelen. Integrale kwaliteitszorg moet zichtbaar zijn voor de toerist. Elke inflatie, en mogelijke overlapping bij het uitwerken van marktgerichte kwaliteitslabels moet worden vermeden.

Het Vlaams niveau is volgens de minister het niveau bij uitstek om de labeling te operationaliseren. Ook ten aanzien van Europese initiatieven van labeling moet er alter en idealiter zelfs proactief worden opgetreden. Kwaliteitslabels omvatten de toeristische dienstverlening in brede zin, bijvoorbeeld onthaal, service, gastvrijheid en meertaligheid. De labeling moet ook oog hebben voor mogelijke sociale neveneffecten ten gevolge van de opwaardering van de kwaliteit.

Met het negende project wil de minister de fysieke toegankelijkheid van het toeristisch aanbod ver-

hogen. Hij vertrekt daarbij vanuit een inclusief beleid voor toerisme waar iedereen erbij hoort. Dit realiseren vergt een aangepast regelgevend en subsidiërend kader. Toerisme Vlaanderen neemt een leidende rol bij de sensibilisering en de technisch-informatieve ondersteuning van de toeristische sector. Toerisme Vlaanderen motiveert en ondersteunt reizigers met beperkingen inzake de toegankelijkheid van het toeristisch aanbod door hen betrouwbare informatie op maat te bieden.

Project 10 wil een brede ontsluiting van het toeristisch aanbod realiseren. Het rijke Vlaamse culturele erfgoed van monumenten, musea en dergelijke, kan maar maximaal als toeristische troef worden aangewend bij een brede toeristische ontsluiting. Hetzelfde geldt voor de Vlaamse troeven inzake natuur en milieu. Deze ontsluiting veronderstelt volgens de minister een open samenwerking met de beleidsdomeinen Cultuur, Monumenten en Natuur. Tegelijk vergt deze ontsluiting ook een geoliede samenwerking van het Vlaamse bestuursniveau met de provincies en de steden. Deze ontsluiting moet steeds in lijn liggen met de gestelde prioriteiten voor het toeristisch product- en marketingbeleid.

Anno 2004 kan men bij het uitwerken van een brede toeristische ontsluiting de on-line-toepassingen niet meer negeren. Toerisme Vlaanderen moet volwaardig on line aanwezig zijn, dit wordt dé manier van boeken en informeren. Gezien de structuur van het publieke aanbod valt het aan te raden Toerisme Vlaanderen de opdracht te geven de algemeen-digitale toegang tot “toeristisch Vlaanderen” te bouwen vanuit een concept van portaalsite, allereerst met alle volwaardige basisinformatie én met doorverwijsmogelijkheden naar de provinciale of bovenlokale sites.

Het is verder ook de bedoeling om alle toeristisch interessante regio's in Vlaanderen te laten beschikken over een fietsknooppuntennetwerk met het oog op een kwalitatieve verbetering van het fietsnetwerk in Vlaanderen.

In project 11 wordt de toeristische omkadering van het meerjarenprogramma Evenementen in Vlaanderen uitgewerkt. De opmaak van een dergelijk meerjaren-evenementenprogramma gebeurt met inbreng van de verschillende publieke en privé-actoren, waarbij Toerisme Vlaanderen een belangrijke rol opneemt. Het project beoogt een

grotere selectiviteit naar evenementen met internationale uitstraling. Evenementen op het vlak van cultuur, sport, economie, en andere moeten vanaf het begin een volwaardige toeristische omkadering – zoals promotie en onthaal – krijgen. Culturele topevenementen die in Vlaanderen worden uitgebouwd, zijn immers ideale introducties om het imago van Vlaanderen in het buitenland te versterken, zowel bij de bezoekende toerist als bij de kandidaat-bezoekende toerist die bijvoorbeeld een rondreizende tentoonstelling bezoekt.

Project 12 regelt de uitvoering en monitoring van de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en de vzw Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde Antwerpen. Dat houdt onder meer in: de verdere uitvoering van de toeristische doelstellingen van de beheersovereenkomst van de KMDA; evaluatie en ontwikkeling van een nieuwe visie voor het volgende beheersplan na 2006; verdere uitbouw van Planckendaal tot een volwaardig toeristisch attractiepark; evaluatie van de genomen maatregelen met het oog op een ondersteuning van de bedrijfsstrategie en administratieve vereenvoudiging van de subsidies aan de KMDA door in één budget te voorzien bij Toerisme Vlaanderen.

Project 13 wil het derde Kustactieplan ontwikkelen en operationaliseren. Dat betekent: het sterker ondersteunen van de professionalisering en de rendabiliteit van de privé-sector; prioritair verder investeren in de herpositionering van de Vlaamse Kust; de geleidelijke integratie van het Kustactieplan in de reguliere werking van Toerisme Vlaanderen met het oog op een permanente en algemeen-geïntegreerde ondersteuning van de Vlaamse Kust, ook met de bedoeling het Kustactieplan uit te breiden tot Brugge.

De minister komt dan tot zijn laatste grote optie: regelgeving met ruimte voor efficiënt toeristisch ondernemen. In project 14 wordt meer bepaald gestreefd naar administratieve lastenvermindering én een correct handhavingsbeleid. De vergunnings- en subsidiëringsprocedures binnen Toerisme moeten worden vereenvoudigd en vaak ook geïntegreerd. Er moet bij voorrang worden gestart met overleg over de herziening van het decreet logiesverstrekkende bedrijven, aangezien dit decreet niet langer beantwoordt aan de actuele noden én voorbijgaat aan een reeks nieuwe ontwikkelingen in de sector, bijvoorbeeld de gasten-

verblijven, het plattelandstoerisme en het boottoerisme. De optie om een koepeldecreet uit te werken voor alle logiesvormen verdient volgens de minister de volle aandacht. De keuze om te starten met een kaderdecreet hoeft daarbij volgens hem de eigenheid van elke logiesvorm niet in de weg te staan. Ook het premiebesluit voor de kampeersector is toe aan een diepgaande herziening zodat de moderniseringsplannen beter kunnen worden beantwoord. Daarnaast verdient ook het statuut van de reisbureaus een nieuwe bespreking.

In deze optiek is een diepgaande samenwerking met de kenniscel Wetsmatiging, Administratieve Lastenvermindering en Regelgevingsimpactanalyse aangewezen. Verder moet Agentschap dringend het dossierbeheer informatiseren als eerste, volwaardige stap naar een e-loket voor de toeristische ondernemer. Dit wordt de 'bedrijfswebsite' van Toerisme Vlaanderen. Dit is een prioritaire opdracht, aangezien hierdoor de hele toeristische sector on line informatie zal kunnen inwinnen. Het allereerste project in deze wordt het ter beschikking stellen van de Vlaamse toeristische codex van wet- en regelgeving. Samen met de vereenvoudiging van de toeristische regelgeving wordt ook het handhavingsbeleid geoptimaliseerd. De ondersteuning van de sector staat voorop. Beteugelen komt op de tweede plaats. De minister opteert veeleer voor administratieve sancties dan voor een oplossing via gerechtelijke weg. Dat laatste moet natuurlijk wel als ultiem middel achter de hand worden gehouden.

Het strategisch project 15 bestaat uit het uitvoeren en monitoren van het decreet "Toerisme voor allen". De behoeften van de diverse groepen die om uiteenlopende redenen niet kunnen deelnemen aan het vakantiegebeuren moeten specifiek in rekening kunnen worden gebracht zodat ook specifieke maatregelen kunnen worden uitgewerkt. Ook de privé-sector moet hier meer bij betrokken worden, als schakel bij de kwalitatieve uitvoering van het decreet. De samenwerking met de jeugdsector kan worden geïntensifieerd zodat het jeugdtoerisme de plaats krijgt die het verdient. Het Steunpunt Vakantieparticipatie moet worden uitgebouwd tot een brug tussen de personen die in armoede leven en de toeristische sector.

Strategisch project 16 bestaat uit het geven van ondernemingsstimuli aan toeristische ondernemers. De beschikbare stimuli moeten via een wel-

overwogen aanpak tot bij de toeristische sector, die in Vlaanderen in hoofdzaak uit kmo's bestaat, worden gebracht. Zo wordt er gedacht aan stimuli voor de professionalisering van zowel front- als backoffice-activiteiten. Dat kan via het onderwijs, als er voldoende aandacht wordt opgebracht voor de werking van de masteropleiding Toerisme. Die opleiding wordt vanaf oktober 2004 aangeboden. Ze wordt gedragen door negen Vlaamse onderwijsinstellingen en gecoördineerd door de Katholieke Universiteit Leuven. Dit kan ook via de beroepsopleidingen: de Syntra- en VDAB-opleidingen, waarbij wordt getracht met concrete opleidingsprofielen aan te sluiten bij de concrete vragen van de markt, onder meer inzake beroepsprofielen. Andere stimuli kunnen gebeuren via de financiering, bijvoorbeeld via het Vlaams Waarborgfonds. Stimuli kunnen volgens de minister tenslotte ook bestaan uit steunmaatregelen, zoals de advies-, opleidings- en starterscheques.

De minister wil daarbij ook werken met een "accountmanager" bij het Vlaams Agentschap voor Ondernemen, als uniek aanspreekpunt voor de toeristische ondernemer. Hij of zij zal een rol vervullen, zowel bij het opstarten van een bedrijf als bij investeringen. Toerisme Vlaanderen kan op basis van zijn expertise een samenwerking aangaan met het Vlaams Agentschap Ondernemen. Ook de afstemming van dit initiatief op het reeds genoemde e-loket voor de toeristische ondernemer ligt volgens de minister voor de hand. De accountmanager fungeert als eerstelijns hulp en – gezien zijn ervaring – ook als signaalgever inzake de evaluatie van vaak overlappende en botsende regelgeving die vanuit diverse beleidsdomeinen op de toeristische ondernemer afkomt.

II. TUSSENKOMSTEN VAN DE LEDEN

A. Tussenkomst van de heer Stefaan Sintobin

De heer *Stefaan Sintobin* constateert dat de beleidsnota de strategische visie weergeeft van de minister. De 16 strategische projecten uit de beleidsnota Toerisme zullen dan ook de kern vormen van het toerismebeleid. De invulling en uitvoering van dit beleidsplan zullen en evidentierwijze enkel kunnen worden gecontroleerd aan de hand van concrete beleidsdaden en het realiseren van de strategische keuzes uit het beleidsplan.

De heer Sintobin meent te moeten vaststellen dat sommige ministers een beleidsnota als goedkope propaganda beschouwen. In de loop van de legislatuur blijven veel van hun ondoordachte ideeën dode letter, wat de geloofwaardigheid van de politiek niet ten goede komt. Minister Bourgeois heeft in het verleden meer dan eens laten uitschijnen dat hij niet tot die categorie behoort. Hij betreurt dan ook dat de minister het afgelopen weekend in de media al heeft uitgeweid over bepaalde aspecten van zijn beleidsnota.

Tijdens de komende jaren wil zijn fractie de minister vooral beoordelen op basis van concrete beleidsdaden. Net zoals de minister is ook zijn fractie voorstander van een duurzaam en kwaliteitsvol toerisme. Het Vlaams Belang is verheugd dat Vlaanderen als een aparte toeristische bestemming wordt gevaloriseerd en dat er voortaan sprake is van de Vlaamse kust en niet langer van de Belgische kust.

Het beleidsdomein Toerisme wordt volgens de heer Sintobin in het Vlaams Parlement soms onterecht aanzien als een klein broertje. De betrokken commissie krijgt zijns inziens niet de politieke aandacht die ze verdient. Door het beleidsdomein Toerisme toe te voegen aan de commissie voor Buitenlands Beleid en niet aan de commissie voor Economie, zoals vroeger, wordt dat gevoel van onderwaardering nog versterkt. Die onderschatting is geheel onterecht aangezien de economische en sociale impact van het toerisme in Vlaanderen in de toekomst enkel maar kan toenemen. Het Vlaams Belang rekent er dan ook op dat de minister en de andere fracties het beleidsdomein Toerisme au sérieux zullen nemen en dat het Vlaams belang daarbij centraal zal staan. De voorganger van de huidige minister durfde Toerisme nogal eens aangrijpen om aan persoonlijke profilering te doen, vooral dan in zijn eigen provincie.

Met de toename van de vrije tijd en de vele verplaatsingsmogelijkheden is het toerisme een belangrijke economische activiteit geworden. Vlaanderen beschikt over heel wat toeristische troeven: een rijk historisch-cultureel erfgoed, een kust en mooie natuurgebieden in het hinterland. Maar Vlaanderen is nog steeds onbekend in het buitenland. Er moeten dan ook extra inspanningen gebeuren om Vlaanderen in het buitenland te promoten via de wereldwijd bekende Vlaamse bezienswaardigheden, met name de Vlaamse

kunststeden en de schilderijen van de Vlaamse Primitieven. Deze promotie kan volgens de heer Sintobin het best gebeuren via het verder oprichten van Vlaamse Huizen in het buitenland.

Ook op het vlak van toerisme is het Vlaams Belang niet gekant tegen regelgeving, zolang die niet betuttelend werkt maar beperkt is tot het oogmerk van de kwaliteitsverbetering van de toeristische accommodatie.

De heer Stefaan Sintobin wijst erop dat toerisme ook een sociale functie heeft, en moet openstaan voor alle burgers. Er moeten dan ook initiatieven worden genomen ter ondersteuning van de vakantiebeleving voor specifieke doelgroepen als jeugd, kansarmen, personen met een handicap, gezinnen en senioren. Het strategisch project 15 uit de beleidsnota blijft ter zake te vaag. Hij verwacht dan ook dat er in de komende maanden werk zal worden gemaakt van de uitvoering van het decreet.

Bij het vastleggen van een algemene visie moet ook worden erkend dat het platteland multifunctioneel is en dat de economische functie verder kan worden uitgebreid, onder meer tot toerisme. De toegankelijkheid van het buitengebied is zeer belangrijk, maar er moeten daarbij wel een aantal regels worden gerespecteerd. Het buitengebied is een favoriete plek als vrijetijdsbesteding. De Vlaamse overheid moet volgens de heer Sintobin ter zake dan ook duidelijke krijtlijnen trekken.

Daarnaast moeten ook nieuwe vormen van toerismebeleving worden gepromoot zoals het fiets- en hoevetoerisme. Er moet nog steeds vastgesteld worden dat de Vlaming zijn eigen land niet kent. Hoewel hij niet weet of hij zich daarmee blootstelt aan juridische vervolging, durft de heer Sintobin toch te pleiten voor “Eigen land eerst”. Een permanente promotiecampagne in het binnenland moet een van de kerntaken zijn van Toerisme Vlaanderen. De geruchten over het eventuele stopzetten van het succesvolle televisieprogramma Vlaanderen Vakantieland baren hem dan ook zorgen.

Bij het opstellen van zijn beleidsbrief heeft de minister wellicht ook rekening gehouden met de wensen van de privé-sector. Ook de samenwerking met de lokale overheden zal voor heel wat inspiratie hebben gezorgd. Een betere samenwerking tussen de verschillende bestuursniveaus kan enkel positief zijn voor de burger en het maatschappe-

lijk gebeuren, aldus de Vereniging van Vlaamse Provincies die de minister met een trio-actieplan duidelijk de hand reikt.

De beleidsvisie van de minister is gebaseerd op vier sporen. Daaruit werden zestien strategische projecten gedestilleerd. De heer Sintobin wil daar een aantal opmerkingen en vragen bij formuleren. Daar de toeristische sector op diverse terreinen een steeds grotere groei kent, treden steeds meer actoren toe tot de sector. Daarom is voor zijn fractie een gewaarborgde inspraak en overleg een absolute noodzaak voor een evenwichtig overheidsbeleid. In het strategisch project “Operationaliseren van een efficiënte overlegstructuur binnen het toerismeveld” wordt gesteld dat men eraan denkt convenants af te sluiten met het provinciale beleidsniveau, wat beide partijen zal toelaten wederzijdse structurele afspraken te maken inzake een breed scala van thema’s en trajecten. Het is inderdaad belangrijk dat strategische plannen die uitgaan van het strategisch plan inzake toerisme op Vlaams niveau worden afgestemd op de diverse strategische plannen op provinciaal en bovenlokaal niveau. Zoals de minister ongetwijfeld weet, wordt in West-Vlaanderen deze dagen alweer een nieuw strategisch beleidsplan officieel voorgesteld, namelijk dat over het Brugse Ommeland.

Ook in de privé-sector blijkt nogal wat ongerustheid te bestaan over een gewaarborgde inspraak en overleg. De sector is vooral benieuwd naar de intenties van de minister inzake de werking van Toerisme Vlaanderen. Het decreet van 19 maart 2004 betreffende de omvorming van Toerisme Vlaanderen tot een IVA met rechtspersoonlijkheid voorzag ook in de afschaffing van de technische comités. Via een besluit van de Vlaamse Regering werd die afschaffing verdaagd. Het Vlaams Belang heeft steeds gezegd dat deze comités in veel dossiers ook goed werk leverden. Ze waarborgden het structurele overleg tussen administratie en sector. Het Vlaams Belang meent dan ook dat de communicatie met de sector moet worden verzekerd en dat de sector inderdaad, zoals trouwens in de beleidsnota staat, te allen tijde haar kennis moet kunnen inbrengen. Het kan inderdaad niet dat men tegelijk rechter en partij is, maar het Vlaams Belang vindt de afschaffing van de technische comités een stap te ver.

De beleidsnota, net als het Vlaamse regeerakkoord trouwens, blijft hier vrij vaag over. De

vormgeving van het toekomstige overleg verdient op korte termijn nadere studie, zo luidt het in de beleidsnota. Van de minister had de heer Sintobin dan ook graag vernomen of hij meer duidelijkheid kan verschaffen over het overleg, zowel met andere bestuurlijke niveaus als met de privé-sector? Zijn er meer bepaald al concrete plannen met betrekking tot de samenwerking tussen de diverse actoren?

Net als de minister is de Vlaams Belang-fractie van oordeel dat de diverse onbevaarbare waterwegen in onze regio naast hun ecologische functie een groot potentieel hebben dat volledig benut moet worden. De heer Stefaan Sintobin wijst terzake naar één concreet voorbeeld. In het Landinrichtingsplan Westhoek, meer bepaald het Inrichtingsplan Polderwaterlopen Beverdijk en omgeving van de Vlaamse Landmaatschappij, is in overleg met Westtoer de inrichting van een kanoroute rond Pervijze-Diksmuide opgenomen. Het gaat over een bewegwijzerd circuit van zowat 20 kilometer, met de nodige instapinfrastructuur, infoborden en de uitgave van een routekaart. Het betreft een unieke lusvormige route. Het project zou worden gefinancierd door zowel de VLM, Westtoer en de provincie West-Vlaanderen, als door het Europese programma Interreg IIIB, namelijk het Rando-project. Over een en ander zou moeten worden onderhandeld met Toerisme Vlaanderen, maar het probleem is in essentie dat kanovaren op de zogenaamde onbevaarbare wateren decretaal gezien niet mogelijk is. De recreatieve toeristische functie van de waterwegen is in die zin nog te weinig uitgebouwd. Daarom lijkt het de heer Sintobin aangewezen om ook op waterlopen van tweede categorie recreatie mogelijk te maken. Van de minister had hij graag vernomen wat diens visie hierop is? Kan een aanpassing van het decreet houdende het integraal waterbeheer hier niet voor een oplossing zorgen?

De heer Sintobin wijst er verder op dat, zoals dat ook het geval is in andere economische sectoren, de promotie van het product in het toerisme uiterst belangrijk is. Maar net zoals de verhouding tussen de overheid en de privé-sector soms wat stroef verloopt, lijkt ook in de toeristische sector zelf de communicatie tussen Toerisme Vlaanderen en bepaalde provinciale overheidsbedrijven niet helemaal naar wens te verlopen. Het kerntaken debat, waarbij het de bedoeling was te streven naar een optimale organisatie van het Vlaams

binnenlands bestuur, heeft in deze geleid tot een reeks afspraken. Hoewel daar werd bepaald dat het de kerntaak is van de Vlaamse overheid om de buitenlandse markt te bewerken en de kerntaak bij het provinciale en lokale niveau ligt inzake de binnenlandse markt, leeft er in bepaalde provincies toch wat ongenoegen over de koers die Toerisme Vlaanderen soms vaart, en over het gebrek aan communicatie van Toerisme Vlaanderen tegenover de provincies. De minister weet ongetwijfeld dat de regionale promotiepoolen binnen het provinciale overheidsbedrijf, zoals Westtoer in West-Vlaanderen, hun marketingmiddelen overhandigen aan Toerisme Vlaanderen, waar men dan zelf op basis van de eigen cijfers bepaalt in welke markten wordt geïnvesteerd.

En net daar knelt soms het schoentje. Waar Toerisme Vlaanderen campagne-matig in de Duitse markt wil investeren, alhoewel daar een enorme recessie heerst, wil de promotiepool Kust logischerwijze investeren in de Britse markt. De heer Sintobin wijst er dienaangaande op dat hij reeds een tijdje terug, naar aanleiding van een artikel in een Britse krant, de intentie had om de minister in commissie te bevragen over de promotie van Vlaanderen als toeristische bestemming in het buitenland. Hij constateert nu dat de minister daar ook al naar heeft verwezen in de media: in Groot-Brittannië zou Vlaanderen een vrij negatief imago hebben. Zo zouden Britse toeristen Vlaanderen saai vinden. Deze toeristen betekenen een grote bron van inkomsten, zeker voor de Vlaamse kust, Brugge en andere steden. Van de minister had hij dan ook graag vernomen in welke mate het mogelijk is om campagnes te voeren, onder meer in Groot-Brittannië, om de visie van de potentiële Britse toerist enigszins bij te stellen.

Minister *Geert Bourgeois* repliceert daarop dat daar waar hij de term “saai” gehanteerd heeft, dit zeker niet op Vlaanderen sloeg.

De heer Sintobin preciseert dat de Britse toeristen, luidens een enquête in “The Daily Telegraph” en “The Sunday Telegraph” België wel degelijk een teleurstellend land vinden. Dat ze ons land maar niets vinden als vakantiebestemming, heeft vanzelfsprekend ook repercussies voor Vlaanderen.

Daarop inpikkend merkt de heer *Jan Loones* op dat hij deze informatie toch maar twijfelach-

tig vindt. Misschien slaat ze op bepaalde regio's in België of op bepaalde delen van Vlaanderen. Maar in globa kan zijns inziens toch niet ontkend worden dat Vlaanderen een behoorlijk grote aantrekkingskracht heeft op Britse toeristen. In zijn ervaring, is het Britse cliënteel – dat trouwens in stijgende lijn gaat – zelfs enthousiast over wat Vlaanderen te bieden heeft. Vele Britten worden ook aangetrokken door het oorlogstoerisme. De Eerste Wereldoorlog – “the Great War” – leeft immers nog sterk in het Britse collectieve geheugen. Iets waarover de minister na zijn recente bezoek aan de toeristische beurs in Londen ongetwijfeld kan meepraten. Maar daarnaast maken ze hier natuurlijk ook kennis met onze andere troeven én onze mentaliteit van gezellig vieren die goed aansluit bij hun eigen ingesteldheid. Britse toeristengroepen die ontevreden vertrekken uit Vlaanderen, zijn volgens de heer Loones dan ook eerder uitzonderingen. In zwakke toeristische periodes zijn deze Britse bezoekers integendeel zelfs een steeds toenemende groep. In zijn eigen gemeente Koksijde-Oostduinkerke is er bijvoorbeeld een jeugdherberg met 120 bedden, die jaar in jaar uit kunnen worden gevuld met Britse toeristen. Die komen voor een verblijf in “Flanders Fields” en maken zo meteen ook kennis met ons toerisme. Persoonlijk ziet de heer Loones niet in wat hier saai zou kunnen aan zijn. Hij wenst de door de heer Sintobin aangehaalde bewering dan ook met klem te weerleggen.

De heer *Stefaan Sintobin* antwoordt daarop dat hij zeker nooit beweerd heeft dat hij het eens was met de berichten die in de Britse pers verschenen zijn, maar de berichtgeving in Groot-Brittannië is nu eenmaal wat ze is. Het ging daarbij trouwens over een behoorlijk omvangrijke enquête bij zo'n 25.000 lezers van de genoemde kranten. Het zijn zij die beweren dat ons land tot de meer teleurstellende vakantiebestemmingen behoort.

Ook de heer Sintobin wil overigens het belang van het fronttoerisme benadrukken. Hij wijst er daarbij op dat er naast het Engelse fronttoerisme stilaan ook een Duits fronttoerisme op gang begint te komen. Hij dringt er bij de Vlaamse overheid dan ook op aan om te investeren in het vredesparc en de vredes tuin bij het Duitse soldatenkerkhof in Langemark. Ook moet de Vlaamse overheid het project van de provincie West-Vlaanderen over oorlog en vrede in de Westhoek zoveel mogelijk steunen. In opdracht van het provin-

ciebestuur is men nu bezig met het opmaken van een inventaris van alle mogelijke oorlogsrelicten in West-Vlaanderen. Het mag dan misschien wat luguber klinken, maar de Vlaamse overheid mag de opportuniteit van het toeristisch aspect van het oorlogsverleden absoluut niet laten liggen. Van de minister wenst de heer Sintobin dan ook te vernemen of er door de Vlaamse overheid reeds concrete plannen werden gemaakt om het fronttoerisme verder te steunen en uit te bouwen?

Wat dan de promotie van Vlaanderen in het buitenland betreft, vraagt de heer Sintobin hoe de minister binnen de Vlaamse Regering het opstarten van nieuwe Vlaamse Huizen in het buitenland zal verdedigen en hoe het nu juist zit met de “Belgische” buitenkantoren van Toerisme Vlaanderen in Tokio en New York. Aangezien ook de minister de mening is toegedaan dat het toeristisch imago van België voorbijgestreefd is, dringt zich een nieuwe visie op over de concrete invulling van de buitenkantoren.

Nog in verband hiermee zou de heer Sintobin van de minister graag ook wat meer uitleg krijgen over de blijkbaar ongecoördineerde Vlaamse promotiecampagnes in het buitenland. Volgens een artikel in Trends van 11 november zou de minister van Economie, mevrouw Moerman, 15 miljoen euro klaar hebben liggen voor een buitenlandse promotiecampagne via Flanders Investment and Trade. Toerisme Vlaanderen plant eveneens een promotiecampagne. Blijkbaar is er tussen de twee geen enkele vorm van coördinatie, met als gevolg verschillende logo's, een verschillende toonzetting, verwarring over Vlaanderen in het buitenland en een te vermijden meerkost. Kan de minister terzake duidelijkheid scheppen?

De heer Stefaan Sintobin stelt zich ook vragen bij de promotie van ons land in het buitenland. Wallonië presenteert zich in het buitenland via promotiecampagnes in de buitenkantoren als de Communauté Wallonie-Bruxelles of dus als een soort confederatie, waardoor de indruk wordt gewekt dat Brussel en Wallonië samen horen. Welke initiatieven zal Toerisme Vlaanderen ontwikkelen om deze perceptie in het buitenland bij te schaven? En wordt hiervoor overleg gepleegd met het Brussels Gewest?

Naast de kwestie van de promotie van Vlaanderen in het buitenland is er natuurlijk ook nog de bin-

nenlandse markt – die zeker niet te onderschatten valt. In verband met de promotie van Vlaanderen op de binnenlandse markt, had de heer Stefaan Sintobin natuurlijk graag geweten of het gerucht klopt dat het programma ‘Vlaanderen Vakantieland’ van het scherm zou verdwijnen. Zo ja, wat zijn de redenen daarvoor en welk programma komt er in de plaats?

Het Vlaams Belang hecht volgens de heer Sintobin ook grote waarde aan het Kustactieplan. Niet-tegenstaande de heer Loones een tijdje geleden blijkbaar een probleem had met het niveau van haar betoog, somde zijn fractiegenote, mevrouw Bruyninckx, in haar vraag om uitleg, die op 19 oktober 2004 in deze commissie werd gehouden, terecht enkele van de bekommernissen van zijn fractie ter zake op. Ook het Vlaams Belang is tevreden dat de inspanningen worden voortgezet en dat in het Kustactieplan kwaliteitsverbetering en samenwerking met privé-initiatieven centraal staan. Het is daarom inderdaad belangrijk dat de minister van plan is om het Kustactieplan 3 te integreren in de reguliere werking van Toerisme Vlaanderen. De voormalige minister van Toerisme, de heer Landuyt, beschouwde het Kustactieplan en de financiering ervan immers zowat als een persoonlijke Sinterklaasdoos waarrond heel wat persoonlijke politieke propaganda werd gevoerd. De integratie van het Kustactieplan 3 in de reguliere werking van Toerisme Vlaanderen kan zorgen voor een meer permanente en algemeen geïntegreerde ondersteuning van de Vlaamse kust. Als een bewindvoerder iets goed doet, schroomt het Vlaams Belang niet om dat ook te zeggen. Het Vlaams Belang onderschrijft bijgevolg volledig het strategisch project 13. Het Vlaams Belang zal daarbij echter de verdere uitwerking en invulling van het Kustactieplan van heel nabij blijven volgen.

In het strategisch project 14 over de administratieve lastenvermindering en een correct handhavingsbeleid las de heer Sintobin een belangrijke aankondiging. Ten behoeve van de collega's wenst hij die even voor te lezen: “De vergunnings- en subsidiëringsprocedures binnen Toerisme moeten worden vereenvoudigd, vaak ook geïntegreerd. Bij voorrang wordt gestart met overleg over de herziening van het decreet logiesverstrekkende bedrijven, een decreet dat niet langer beantwoordt aan de actuele noden en overigens voorbijgaat aan een reeks nieuwe ontwikkelingen in de sector, bijvoor-

beeld de gastenverblijven. De optie om een koepeldecreet uit te werken voor alle logiesvormen verdient volle aandacht. De keuze om te starten met een kaderdecreet hoeft daarbij de eigenheid van elke logiesvorm niet in de weg te staan”.

Deze passage sluit volgens de heer Sintobin perfect aan bij een vraag om uitleg die normaal op deze commissiezitting aan de agenda stond, maar die hij heeft laten vallen teneinde deze thematiek te kunnen integreren in zijn algemene tussenkomst bij de beleidsnota Toerisme. De vraag ging meer bepaald over de noodzaak van een kaderdecreet voor alle logiesvormen en de stand van zaken in de opmaak van een specifieke labeling- en vergunningsprocedure voor plattelandstoerisme. Dienaangaande wil de heer Sintobin overigens signaleren dat hij morgen in de commissie voor Leefmilieu het aspect “ruimtelijke ordening” van dit dossier, zal voorleggen aan minister Van Mechelen.

Zoals gesteld in het strategisch project 14 van de beleidsnota, is een herziening van het decreet logiesverstrekkende bedrijven noodzakelijk om te beantwoorden aan de actuele noden en de nieuwe ontwikkelingen in de sector. Zo kent het hoeveplattelandstoerisme een sterke groei, zowel in vraag als in aanbod. Ook het aanbod van kleinschalige logiesvormen zit in de lift.

Uit de beleidsnota meent de heer Stefaan Sintobin te mogen opmaken dat de minister ervoor gewonnen is te starten met een kaderdecreet, wat het Vlaams Belang alleen maar kan toejuichen. Zijn partij is van oordeel dat iedere vorm van logiesverstrekking, ongeacht aard en capaciteit, aan een vergunningsplicht moet worden onderworpen. Ook de – blijkbaar intussen verdwenen – Vlaamse Raad voor Toerisme benadrukte op 20 september 2002 de noodzaak aan een kaderdecreet waaronder alle logiesvormen zouden ressorteren. Iedere vorm van logiesverstrekking, ongeacht aard en capaciteit, zou aan een vergunningsplicht moeten worden onderworpen. Aan deze algemene vergunningsplicht zou een meldingsplicht moeten worden gekoppeld. De Vlaamse overheid zou dan ook een classificatie per subcategorie van logies moeten maken. De heer Sintobin drukt daarbij de hoop uit dat de minister nu eindelijk écht werk zal maken van een kaderdecreet, want ook de vorige minister beloofde om in de loop van 2002 een ontwerp van koepeldecreet in te dienen bij het

Vlaams Parlement. Specifiek wenst de heer Sintobin van de minister te vernemen wanneer een dergelijk kaderdecreet verwacht mag worden?

De heer Sintobin vervolgt dat zeker in de toeristische sector kwaliteit voorop moet staan. Dit geldt voor alle logiesvormen. In 2004 zou Toerisme Vlaanderen, in samenwerking met de provincies, een specifieke labeling- alsook vergunningsprocedure met betrekking tot het plattelandstoerisme implementeren. Graag had de heer Sintobin de actuele toestand gekend. Ook op dit vlak zijn volgens hem overleg en een goeie communicatie tussen de verschillende actoren heel belangrijk. Welke marketingstrategie inzake hoeve- en plattelandstoerisme werd reeds door Toerisme Vlaanderen ontwikkeld en op welke manier werd hierbij reeds overleg gepleegd met de landbouwsector of met andere toeristische federaties in Vlaanderen? Is een onderzoek bij de bestaande klanten van hoeve- en plattelandstoerisme niet aangewezen? Dat kan volgens hem zeker helpen bij het opzetten van de juiste marketingstrategie alsook bij het opzetten van de labeling.

In het strategisch project 14 trok ook de volgende zin zijn aandacht : “Daarnaast verdient ook het statuut van de reisbureaus een nieuwe bespreking”. Veel concreets zegt die zin natuurlijk niet, maar het was wel net genoeg om in de sector ongerustheid te veroorzaken. Kan de minister hieromtrent enige nadere toelichting geven, of zijn er al concrete plannen dienaangaande?

Naast de beleidsnota Toerisme heeft de heer Sintobin ook wat aandacht besteed aan de beleidsnota Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid van de minister-president. De minister is ongetwijfeld op de hoogte van de moeilijke situatie waarin de Vlaamse zeevisserijsector zich bevindt. In de beleidsnota Zeevisserij wordt gesteld dat: “de visserij verbreed moet worden naar andere functies toe, waarbij gedacht wordt aan het toeristische aspect”. Het Vlaams Belang begroet uiteraard met vreugde alle initiatieven die worden genomen om de Vlaamse zeevisserij leefbaar te houden. Toch had de heer Sintobin graag vernomen in hoeverre daarover reeds overleg werd gepleegd met de diensten van de minister en of er al concrete initiatieven terzake zijn genomen.

Wat het verdiepen en het verbreden van de kennis over het toerisme als een basis voor het promotie-

en productontwikkelingsbeleid betreft, vermeldt de beleidsnota het monitoren en het aansturen van de werking van het kenniscentrum Toerisme en Horeca als een concreet aandachtspunt. De vzw Horeca Vlaanderen is een van de belangrijkste mede-oprichters van deze vzw en brengt jaarlijks 35 miljoen frank in. Toerisme Vlaanderen, dat geen deel van deze vzw uitmaakt, brengt jaarlijks ongeveer 10 miljoen frank in. Waarom maakt Toerisme Vlaanderen hier geen deel van uit? In welke zin slaagt Toerisme Vlaanderen erin een sturende en monitorende rol te spelen?

De taken van deze vzw bestaan uit het opbouwen, het beheren, het distribueren en het ter beschikking stellen van kennis over en van de intellectuele rechten inzake het ontwikkelen van strategisch bedrijfsmanagement, uit het uitwerken van de inhoud van en van de instrumenten voor functioneel gerichte opleidingen, uit het organiseren van advies voor en het doorlichten van ondernemingen op basis van het praktijkgericht, operationeel onderzoek dat de vzw zal verrichten of zal laten verrichten, uit het ontwikkelen van beleidsvoorbereidend en operationeel beleidsuitvoerend advies op regionaal, provinciaal en lokaal niveau, uit het ontwikkelen, het uitbouwen en het consolideren van een netwerk dat de overdracht van kennis over bedrijfsmanagement in het toerisme en in de horeca voldoende schaalgrootte biedt en ten slotte uit het afsluiten van samenwerkingsverbanden met overheidsbedrijven en/of met publieke partners.

Van de minister had de heer Sintobin graag vernomen of deze vzw reeds een samenwerkingsakkoord met Toerisme Vlaanderen heeft afgesloten. Tevens wenst hij te weten of het kenniscentrum reeds operationeel is en waar het gevestigd is. Dienaangaande lijkt Brugge een voor de hand liggende locatie. De heer Sintobin heeft namelijk vernomen dat het West-Vlaams Overheidsbedrijf voor Toerisme een centrale rol speelt in de werking van de vzw.

Hij wil het ook nog even hebben over de Vlaamse kuststreek. Meer bepaald wenst hij te vernemen of de minister en Toerisme Vlaanderen bereid zijn om te investeren in het bouwkundig erfgoed aan de Vlaamse kust? Op provinciaal niveau beschikt de kust momenteel over het project Litoraal Netwerk voor Erfgoed en Musea, dat het optimaliseren en valoriseren van het bouwkundig erfgoed

aan de kust tot doel heeft en dat, onder meer door middel van erfgoedwandelingen, een toeristisch product zou ontwikkelen.

Na het oprichten van een netwerk van musea, is het de bedoeling ook het maritiem erfgoed aan te pakken. In het kader van het Kustactieplan 2 en van de Europese Doelstelling 2-ondersteuning is in dit verband een dossier ingediend. De heer Sintobin hoopt dat hiermee de kous voor de minister en voor de Vlaamse administratie niet af is.

In Blankenberge, een kuststad die over heel wat bouwkundig erfgoed beschikt, zal een belle-epoquecentrum worden opgericht. Is Toerisme Vlaanderen hierbij betrokken? De vorige minister van Toerisme wilde in Blankenberge een centraal kenniscentrum voor heel de kust vestigen. De bevoegde gedeputeerde van de provincie West-Vlaanderen, die nochtans tot dezelfde partij behoort, is het hiermee nooit eens geweest en ziet meer heil in een spreiding van kleinere centra of musea langsheen de kustlijn. De heer Sintobin had diens gevolg graag vernomen of Toerisme Vlaanderen de ontwikkeling van recreatieve producten inzake het bouwkundig erfgoed aan de kust volledig aan de gemeentebesturen en aan Westtoer zal overlaten?

De heer Stefaan Sintobin wijst er verder op dat een van de grote landmarks aan de kust, de pier van Blankenberge is. Deze grote structuur van bovenlokaal toeristisch belang is onlangs in de media verschenen. Blijkbaar heeft de restauratie niet het verhoopte resultaat opgeleverd. Via het Kustactieplan 2 en via Toerisme Vlaanderen heeft de vorige minister van Toerisme miljoenen euro's in dit project geïnvesteerd. De heer Sintobin vraagt zich terzake af waarom de toeristische invulling niet bij het algemene gebeuren aan de kust aansluit. Er is namelijk gekozen voor het project Train City, waarbij iedereen de kans krijgt om een unieke verzameling miniatuurtreintjes te bezichtigen. Dit is volgens de heer Sintobin een duidelijke verkwisting van belastinggeld. Aangezien het niets met het toeristische aspect van het dossier te maken heeft, wil hij het hier overigens niet over de bouwkundige perikelen van de restauratie hebben. Wat vindt de minister echter van dit alles? Welke nieuwe toeristische bestemming of invulling wil hij de pier van Blankenberge geven?

B. Tussenkoms van de heer Jan Loones

De heer Jan Loones wenst zijn tussenkoms bij de beleidsnota te beperken tot het formuleren van enkele algemene bedenkingen. Vijf jaar geleden werd er voor het eerst een beleidsnota Toerisme ingediend. De eerste Vlaamse minister van Toerisme heeft toen in het Vlaams Parlement een ronduit indrukwekkend document naar voren gebracht. Uit dit document, dat de basis van talrijke verdere besprekingen heeft gevormd, hebben de betrokken parlementsleden echter meteen ook de gevaren van beleidsnota's geleerd.

De heer Loones heeft nog maar zeer onlangs nog eens de 45 strategische projecten uit de vorige beleidsnota overlopen. Net als de vandaag voorliggende beleidsnota, getuigde de beleidsnota van de toenmalige minister van veel ambities. De uiteindelijke toetsing van het beleid schuilt evenwel in de uitvoering van al deze plannen en voorname. De heer Loones wenst de minister dienaangaande dan ook veel geluk en veel moed toe. Zijns inziens bevat de voorliggende beleidsnota echter hoe dan ook een coherenter visie dan die van de vorige bevoegde minister. Waarbij de heer Loones de hoop uitdrukt dat deze visie tot heel wat realisaties zal leiden.

Dat geldt bij dit alles een essentiële rol speelt, spreekt voor zich. De huidige minister van Toerisme bevindt zich op dit vlak alvast in een slechtere uitgangspositie dan zijn voorganger. Geld is evenwel niet het belangrijkste element. Invloed en doorzettingsvermogen spelen een minstens even belangrijke rol. Tijdens elke bespreking van dit onderwerp wordt beklemtoond dat toerisme in feite een horizontaal departement is. Andere beleidsdomeinen, zoals ruimtelijke ordening, mobiliteit, natuurbewoud en cultuur hebben de facto en de jure eigenlijk een grotere impact. Waarbij de heer Loones bijzonder gelukkig is met het feit dat de minister in zijn beleidsvisie de intentie uitdrukt werk te zullen maken van de mogelijke synergieën.

De heer Jan Loones betreurt verder ook dat de Europese ondersteuning dreigt te verminderen. Tijdens de voorbije legislatuur is de inbreng van Toerisme Vlaanderen in het Kustactieplan 2 door

de EU gemultipliceerd. Het wegvallen van deze steun dreigt alle betrokkenen nu zuur op te breken.

De fractie van de heer Loones vindt de grondslagen van de benadering van de minister bijzonder belangrijk. In feite gaat het hierbij niet om een nieuwe visie. Deze benadering past meer bepaald in de evolutie van de zogenaamde drie S'en, sea, sun and sand, naar de zogenaamde drie L'en, lore, leisure and landscape. Op termijn wil men afstappen van het massatoerisme en de louter materialistische benadering vervangen door een bredere kwaliteitsbenadering.

Het is ook steeds de vraag geweest of toerisme nu bij economie of cultuur aansluit. Uit de omgevingsanalyse van de minister blijkt duidelijk dat toerisme bij beide andere domeinen aansluit. We moeten dus een gepaste combinatie zoeken. Een regio als Vlaanderen zal volgens de heer Loones evenwel steeds naar een meerwaardetoerisme moeten streven. We hebben hier immers niet het meest schitterende klimaat of het beste ruimtelijke aanbod. Anderzijds is de tijdsgeest echter wel duidelijk met ons: ook de toerist zoekt meerwaardetoerisme. Een meerwaarde kan zitten in: cultuur, zelfontplooiing, psychische en fysieke gezondheid. Mensen volgen allerlei cursussen tijdens hun vakantie en vinden daarin een zekere sociale volvoering. Een andere factor die ongetwijfeld ook nog zal groeien is de internationale solidariteit vanuit toerismebeleving.

De heer Loones constateert verder dat minister Bourgeois via zijn bevoegdheid Toerisme ook bevoegd is voor de autocarsector en reisbureaus. Het is volgens hem de taak van de minister om ook die twee groepen een correcte toeristische houding bij te brengen, dit weliswaar zonder beleidend te worden. Alleen al op grond van het feit dat Toerisme momenteel de sterkste economische groeier is, moet de Vlaamse overheid er zich mee blijven bezig houden.

De N-VA wil vertrekken van het kwaliteitsproduct Vlaanderen. Er is daarbij geen plaats voor een politieke benadering – laat staan partijpolitieke – van toerisme. Best van al vertrekken we van ons eigen product. De N-VA-fractie verheugt zich verder ook nog over ook over een andere beleidslijn in de beleidsnota van de minister. België is een te vaag en zelfs wat “fabelachtig” begrip geworden.

Vlaanderen moet in die optiek echter wel duidelijk verbonden blijven met Brussel als toegangspoort. Vlaanderen is volgens de heer Loones op zich al een sterke merknaam.

De heer Loones meent verder te mogen vaststellen dat minister Bourgeois met zijn beleidsintenties in wezen niet verder gaat dan de vorige minister. Hij hecht echter heel wat meer geloof aan de concrete realiseerbaarheid van de plannen van de nieuwe minister, zeker wanneer een en ander gezien wordt in combinatie met een van zijn andere bevoegdheden, namelijk Buitenlands Beleid. Op dat vlak is de zaak in het verleden – om het zacht uit te drukken – immers lichtelijk misgelopen.

Een en ander staat trouwens reeds duidelijk verwoord in strategisch doelstelling 1 en strategisch project 1. Vroeger stond datzelfde gegeven enkel weinig nadrukkelijk vermeld als één van de 42 strategische projecten. Het spreekt volgens de heer Jan Loones voor zich dat het toeristisch beleid hedendaags moet zijn. Er zijn ook voldoende eigentijdse uitdagingen om het Vlaamse product te verdedigen. Veel, zoniet alles, zal daarbij natuurlijk afhangen van de incentives. Ook op andere vlakken ziet de heer Loones de ambitie van de minister om alle actoren te beïnvloeden. Het moge dan misschien wat cru klinken, maar met name de privé-sector is in de eerste plaats beïnvloedbaar wanneer hij gewezen wordt op en gesterkt wordt in zijn eigen voordeel.

Toerisme moet verder ook als volwaardige overweging en beleidsdomein betrokken worden bij de besluitvorming over infrastructuur, ruimtelijke ordening, natuurbehoud en dergelijke meer. Dit geldt volgens de heer Loones bij uitstek voor de kustregio. Hij ergert zich met name aan het feit dat de kustregio vaak wordt bestempeld als een groep mercantiele natuur- en cultuurbarbaren die al meer dan tevreden is als er maar biefstuk-friet kan worden verkocht. Een dergelijk beeld klopt vanzelfsprekend helemaal niet. De gemeentebesturen van de kustgemeenten en de privé-sector zijn integendeel volwaardige partners in het nastreven van een kwalitatieve toeristische beleving.

Daardoor hebben ze, bijvoorbeeld inzake natuurbehoud, het volste recht om de hen daarin rechtmatig toekomstende plaats op te eisen. Aan de kust is er vandaag de dag immers niemand meer te vinden die de duinen als toeristische troef zou

willen negeren of ontkennen. Volgens de heer Loones is iedereen gewonnen voor natuurbeheer. De weg van Ieper naar de kust wil men om diezelfde reden ook niet meer zomaar doortrekken. Die bewustwording is nog steeds groeiend. Vandaar dat de Vlaamse overheid het moet aandurven om de toeristische actoren ook te betrekken bij andere beleidsdomeinen.

Van de twaalf educatieve natuurbezoekerscentra die Vlaanderen rijk is, zijn er twee aan de kust gelegen. Het is volgens de heer Jan Loones dan ook godgeklaagd dat toerisme niet betrokken wordt bij de uitbating daarvan. Het spreekt daarbij voor zich dat de Vlaamse overheid haar verantwoordelijkheid inzake milieu moet blijven nemen, maar tenslotte zijn het toch ook toeristische centra, en dus mogen ze ook als dusdanig worden uitgebaat. Ook een natuurtoerist is een toerist.

Verder verdienen volgens de heer Loones scholing en opleiding meer aandacht in de beleidsnota van de minister. Daarin is momenteel enkel sprake van de gidsenopleiding en de masteropleiding toerisme. Naast de toeristische opleiding vergen ook de natuur- en milieu-educatie meer aandacht.

Het kenniscentrum waarvan sprake in de beleidsnota, wordt logischerwijze geclaimd in de provincie West-Vlaanderen. De heer Loones verwijst daarbij naar een toespraak van de gouverneur van West-Vlaanderen, een tweetal jaar terug bij de opening van de provincieraad. Hij schetste toen al de troeven van de provincie om het kenniscentrum voor toerisme in te richten. Naar aanleiding daarvan heeft de heer Loones daarop ook de toenmalige minister van Onderwijs daarover geïnterpelleerd. Die heeft dat toen toegezegd. De uitvoering van een en ander blijkt echter nog een andere zaak te zijn.

De heer Loones verklaart verder ook verheugd te zijn over hetgeen de minister te zeggen heeft over e-toerisme. Dat is zijns inziens dé uitdaging voor de nabije toekomst. Informatie over verblijfstoerisme wordt steeds meer via het internet verzameld. De besturen van de kustgemeenten zijn goed mee in die trend, maar de privé-actoren hebben hiervoor nog begeleiding nodig.

Zaken zoals het evenementenfonds, de gemeentelijke toerismefunctionarissen, de kwaliteitszorg

en het visitor management komen volgens de heer Loones minder aan bod in deze nota dan in die van de vorige minister. Hij spreekt daarbij zijn tevredenheid uit over het feit dat er ook niets meer over vakantiecheques in de beleidsnota staat. De heer Loones sluit zijn tussenkomst af met de vaststelling dat de nieuwe beleidsnota hoe dan ook voldoende stof bevat voor heel wat toekomstige discussies in deze commissie.

C. Tussenkomst van de heer Bart Caron

Namens Spirit spreekt de heer *Bart Caron* zijn tevredenheid uit over de nadruk die in de beleidsnota gelegd wordt op het kwaliteitsbegrip. De tijd dat men het alleen had over “zee, zand en zon” ligt gelukkig achter ons. De beleidsnota wil werk maken van een ommekeer, waarbij de kwaliteit van het toeristisch gebeuren wordt geaccentueerd.

De beleidsnota omvat verder ook een uitstekende status quaestionis en een goede beschrijving van de omgevingsfactoren en de randvoorwaarden. In de nota wordt aandacht opgebracht voor samenwerking met anderen, de kennisopbouw, de noodzaak van een lichtere en transparantere regelgeving in verband met het vergunningenbeleid, de duurzaamheid, kwaliteitslabels, het onthaal en het Kustactieplan. Volgens de heer Caron moeten er echter betere criteria komen voor de subsidiëring van productontwikkeling, en ook inzake Toerisme voor Allen mag het ietsje meer zijn. Het is wel positief dat er aandacht is voor de uitbouw van het Vlaamse toerisme in Brussel.

De heer Bart Caron constateert verder dat, hoe men het ook bekijkt, de kustlijn “gekwetst” is en dit zowel op het vlak van architectuur als natuur. In de beleidsnota is de bezorgdheid daarover zijns inziens wel heel voorzichtig verwoord. Hij verklaart het verder ook geheel oneens te zijn met de heer Loones, waar die in zijn tussenkomst stelde dat een aantal natuureducatieve centra onder toeristisch beheer horen gebracht te worden. Hij is wel gewonnen voor samenwerking van de toeristische sector met de natuur- en de cultuursector. Positief is volgens de heer Caron verder dat in de nota ook aandacht wordt opgebracht voor het plattelandsbeleid en het hoevertoerisme. Dat moet verder worden versterkt, vanuit de intrinsieke waarde ervan.

Daarop inpikkend wenst de heer *Jan Loones* te preciseren dat hij er niet voor gepleit heeft om natuur- en educatieve centra onder toeristisch beheer te brengen. Wat hij wél heeft bepleit is dat de exploitatie van de natuur zo zou moeten gebeuren, dat bezoekers ook benaderd worden als toeristen. Natuureducatie en toerisme mogen niet langer per definitie elkaar wederzijds uitsluitende grootheden zijn. Een fout die beleidsmakers in het recente verleden te vaak gemaakt hebben.

De heer *Bart Caron* repliceert daarop dat er waarschijnlijk ten eeuwigden dage spanning zal bestaan tussen cultuur en toerisme. Beide hebben met elkaar te maken, want ze hebben elkaar nodig. Als trouwens vroeger met de eigenheid van beide rekening zou zijn gehouden, dan zou men aan de kust nu niet opgescheept zitten met al die lelijke appartementsblokken.

Als West-Vlaming en voormalig coördinator van Brugge 2002, heeft de heer Caron per definitie grote aandacht voor de mobiliteitskwestie. De verdwijning van de ferryverbindingen en de slechte aansluiting van de HST-treinen op de Vlaamse toeristische centra, met inbegrip van de kust, zijn en blijven een probleem. De bereikbaarheid moet verbeteren. Daar is grote nood aan.

Verder wordt de meerwaarde van Vlaanderen volgens de heer Caron niet altijd op een goede manier gepromoot. De regelgeving inzake toerisme is niet altijd even transparant. De sector heeft zelfs ronduit last van regelnevel. Er moeten regels zijn, maar het is bijna een plaag. Hij verzoekt de minister dan ook om daar zeker iets aan te doen in het belang van de sector en de burger.

De heer Bart Caron sluit zijn tussenkomst af met de stelling dat toerisme erg belangrijk is. Zon en zee zijn op vandaag nu eenmaal erg toegankelijke zaken geworden.

D. Tussenkomst van de heer Johan Verstreken

De heer *Johan Verstreken* stelt vast dat er hier al heel wat constructieve zaken gezegd zijn. Er is duidelijk hard gewerkt aan deze nota en de bedoelingen zijn goed. Er is ook erg methodisch gewerkt, met cijfermateriaal dat extra informatie verstrekt. Wat het meteen ook een heel stuk makkelijker maakt om tot conclusies te komen.

Zoals ook de heer Caron reeds zei, is het streven naar kwaliteit bijzonder belangrijk. Het is daarbij echter de vraag hoe deze voorstellen concreet in de praktijk kunnen worden gebracht. Dat zal pas in de loop van de volgende maanden en jaren duidelijk worden.

De heer Verstreken had tegenover een en ander ook graag wat meer cijfers zien staan. Hij erkent dat er financiële beperkingen zijn, maar dit belet niet dat er op een creatieve manier naar een maximaal resultaat gestreefd moet worden. Vlaanderen moet in elk geval de toeristische kaart blijven trekken, gezien het groeiend economisch belang van deze sector. Daarover staat wel iets in de nota, maar het wordt zijns inziens toch al te weinig benadrukt.

In zijn tussenkomst meende de heer Sintobin te moeten vaststellen dat toerisme niet de plaats had gekregen die het verdiende, aangezien het van de commissie Economie werd overgeheveld naar de commissie Buitenland. De heer Verstreken is het daar niet mee eens. Zijns inziens kan de economische return die gegenereerd wordt door toeristische activiteiten integendeel precies vergroot worden door de koppeling aan het Vlaams buitenlands beleid. De Vlaamse economie kan immers versterkt worden door meer buitenlandse toeristen aan te trekken. Promotie in het buitenland is daarvoor van groot belang. Het is derhalve een pluspunt dat die twee bevoegdheden bij dezelfde minister berusten.

De heer Verstreken heeft verder ook twijfels bij de door de heer Sintobin aangehaalde conclusies van de enquête bij 25.000 lezers van een Britse krant. Hij constateert dat in Oostende bijna 90 percent van de beschikbare hotelaccommodatie bezet wordt door Britten. Er moet dan ook blijvend geïnvesteerd worden om in Groot-Brittannië de Vlaamse troeven te benadrukken. Flanders Fields bijvoorbeeld, is opgenomen in de eindtermen van Britse scholen. Vele Britten komen naar hier voor wat “kerkhostoerisme” wordt genoemd. Daar waar de heer Sintobin erop wees dat er ook zou moeten geïnvesteerd worden in de Duitse kerken als Langemark, laat de heer Verstreken opmerken dat zulks geen taak is voor de Vlaamse overheid, maar wel voor de bevoegde overheden van de betrokken landen. Hij is het er echter wel mee eens dat een aantal zaken beter in kaart gebracht zouden moeten worden, zoals het Duits

oorlogskerkhof van Vladslo met de beelden van het treurende ouderpaar van Käthe Kollwitz, en dat er meer formules zouden moeten uitgewerkt worden om mensen naar hier te krijgen. In die optiek spreekt het voor zich dat educatieve bezoekerscentra uiterst belangrijk zijn.

Met betrekking tot het voorstel om de zeevisserij ook op toeristisch vlak te ontwikkelen, wijst de heer Verstreken erop dat zulks al een aantal jaren gebeurt. Denk maar aan de IJslandvaarder de Amandine, die een druk bezochte site is. Denk ook aan de vzw Horizon Educatief, die werkt rond het thema 'zee en visserij'. In Oostduinkerke is er het Nationaal Visserijmuseum en er is het pas opgerichte heemkundige museum De Plate. Ook in de vismijnen gebeuren trouwens heel wat rondleidingen. Er gebeurt dus al heel wat rond dit thema. Mogelijks moeten de betrokken initiatieven wel nog verder worden ontwikkeld of sterker worden benadrukt.

De heer *Stefaan Sintobin* laat opmerken dat hij niet heeft beweerd dat er in deze nog niets gerealiseerd zou zijn. Wél heeft hij geconstateerd dat er in de beleidsnota van de minister-president wordt gestreefd naar een verbreding van de visserijsector. Daarom wilde hij van de minister van Toerisme vernemen in welke mate er wordt overlegd en of er mogelijks zelfs al concrete plannen op stapel staan?

De heer *Johan Verstreken* antwoordt daarop dat er hoe dan ook altijd overleg nodig is. Daar waar er door iemand werd gezegd dat de bestendig afgevaardigde voor Cultuur van de provincie West-Vlaanderen niet op dezelfde golflengte zat als de vorige minister van Toerisme, merkt de heer Verstreken op dat hij als schepen van Cultuur van de stad Oostende toch al constructieve vergaderingen over o.a. het bouwkundig erfgoed heeft gehad met de betrokken persoon.

In de inleiding van de beleidsnota leest de heer Verstreken iets over de bestemming Vlaanderen. Dat is mooi, maar de buitenlandse toeristen moeten Vlaanderen natuurlijk wel weten te vinden. Er moet daarom nog meer promotie zijn in het buitenland. Vlaanderen heeft daar al een aantal steunpunten, maar het kan altijd beter.

De heer Verstreken constateert verder dat er in de beleidsnota ook gewag wordt gemaakt van de

fysieke toegankelijkheid van de toeristische infrastructuur. Er moet inderdaad rekening gehouden worden met personen met een handicap. Daarvoor zijn ondertussen al een aantal stappen gezet, zoals de lage drempels op de kusttram en bussen van De Lijn, waardoor deze toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers. Volgens de heer Verstreken kunnen vooral de MIVB en de NMBS het op dit vlak echter beter doen. Ook de steden en de gemeenten hebben in deze vanzelfsprekend een voorbeeldfunctie. En ook in de privé-sector moeten inspanningen worden geleverd.

De heer Johan Verstreken onderschrijft verder dat in de beleidsnota de sociale kaart wordt getrokken. Vakantie is immers een recht voor iedereen. Het is hem daarbij echter niet meteen duidelijk hoe de minister dit in principe in de praktijk wil omzetten. Zal dit gebeuren via toerismecheques voor mensen die het niet breed hebben? In de nota staat ook dat sociale uitsluiting uit den boze is. Dit is volgens de heer Verstreken iets waarover ook met de scholen zal moeten gepraat worden. Die organiseren op heden immers reizen die niet voor alle leerlingen betaalbaar zijn. Ook hieraan moet geredigeerd worden.

De heer Verstreken is verder niet bekend met Steunpunt Vakantieparticipatie dat in de beleidsnota vermeld wordt, hij had dienaangaande dan ook graag wat meer uitleg gekregen van de minister.

Hij had daarnaast ook graag wat meer duiding gekregen bij de koppeling die in de beleidsnota gemaakt wordt tussen ontwikkelingssamenwerking en toerisme.

In strategische doelstelling 1 staat verder dat er proactief moet opgetreden worden op de buitenlandse toeristische markt, in het bijzonder Azië en meer specifiek China. Ook die zin behoeft enige verduidelijking.

De heer Verstreken kan ten volle de stelling van de beleidsnota onderschrijven dat Brussel de toegangspoort bij uitstek is om Vlaanderen te ontdekken. In dat licht bezien is het dan ook enigszins verbazingwekkend dat er op de luchthaven van Zaventem niet de minste informatie te krijgen is over bestemmingen in Vlaanderen. Temeer daar er wel informatie beschikbaar is over Wallonië en Brussel. Hoe kan men Vlaanderen leren kennen

als er geen toeristische informatie over Vlaanderen beschikbaar is op zo'n cruciale plaats? Vanop de luchthaven kan er geen enkel Vlaams hotel geboekt worden. Daar moet dus dringend werk van worden gemaakt.

Het spreekt ook voor zich dat de kunststeden verder moeten worden gepromoot. De minister heeft daarbij ook de bedoeling het kustactieplan uit te breiden naar Brugge. Dienaangaande vraagt de heer Verstreken ook aandacht voor de omgekeerde reflex. Als de kunststeden worden gepromoot, dan moet ook het kusttoerisme daar worden aan gelinkt. Waarbij de heer Verstreken erop wijst dat een overnachting in de kunststeden doorgaans meer kost dan een overnachting in kleinere gemeenten of de kuststeden. Ook wat het sociaal toerisme betreft, ligt de drempel daar trouwens een heel stuk lager. En bovendien is er ook aan de kust kunst te vinden. De heer Verstreken denkt daarbij dan onder andere aan het Beaufortproject, James Ensor, enzovoort. Toerisme Vlaanderen zou de kust-kunststeden in de promotie van Brugge als kunststad mee moeten opnemen.

De heer Verstreken reageert verbaasd op het gerucht dat de heer Sintobin heeft opgevangen over het opdoeken van het televisieprogramma "Vlaanderen Vakantieland". Als dat inderdaad het geval mocht zijn, moet daar zeker over gepraat worden met de VRT. Daarnaast is het natuurlijk ook zo dat, ondanks de titel van het programma, in Vlaanderen Vakantieland toch vooral het buitenland gepromoot wordt. De heer Verstreken is voorstander van zo'n programma, maar tegelijk moet ook Vlaanderen zelf natuurlijk voldoende gepromoot worden. Mogelijks kan er overwogen worden om twee programma's te maken, een over buitenlandse vakantiebestemmingen en een over Vlaanderen zelf. Dat laatste zou dan bijvoorbeeld de titel "Bestemming Vlaanderen" kunnen krijgen.

In het verlengde daarvan wijst de heer Verstreken erop dat tot voor kort op Liberty TV zowel buitenlandse als Vlaamse culturele en toeristische activiteiten aan bod kwamen. Verschillende kunststeden kregen de kans om gratis reclame te maken, hetgeen een duidelijk grotere impact in het Vlaamse medialandschap sorteerte. Hij betreurt dan ook dat die zender sinds kort moet worden gedeeld, waardoor Liberty TV geen 24 uur meer in de ether is.

De heer Verstreken vindt in de beleidsnota ook niets terug over de regionale luchthavens. Zaventem en de HST worden, terecht, wél vermeld als belangrijke elementen voor het inkomende toerisme. Maar ook de inkomende vluchten op de regionale luchthavens zijn volgens de heer Verstreken belangrijk. Deze zijn weliswaar minder belangrijk dan Zaventem, maar daarom toch niet verwaarloosbaar. Zo is bijvoorbeeld Deurne niet onbelangrijk voor de kunststad Antwerpen en voor het zakentoeerisme. Van daaruit vinden er ook dagelijks VLM-vluchten plaats naar diverse bestemmingen, zoals Genève, Manchester en Londen. Dit toont het belang aan van het genereren van een toeristische return via de regionale luchthavens.

De luchthaven van Wevelgem (Kortrijk) wordt terzake even aangehaald in de beleidsnota. Het is daarbij niet duidelijk of er plannen zijn voor zakenvluchten. Hoe dan ook is de heer Verstreken de mening toegedaan dat er vanuit toeristisch oogpunt meer aandacht besteed moet worden aan de luchthaven van Brugge-Oostende. Deze is een heel belangrijke troef. Het voorbeeld van Barcelona is terzake veelzeggend: daar ligt de luchthaven op een half uur met de trein van het centrum. Ryanair vliegt dan nog op Girona, wat een uur rijden met zich meebrengt. Oostende zou op dezelfde manier gepromoot moeten kunnen worden als citytripluchthaven, met de link naar de kunststad Brugge. De afstand tot Brugge bedraagt met de trein slechts een kwartiertje. Dat is een perfecte verbinding. Er is ook sprake van zeer degelijke en laagdrempelige drie- of viersterrenhotels. Dit kan dus duidelijk nog veel sterker worden gepromoot.

Het is ook duidelijk dat de Vlamingen steeds meer kortere vakanties nemen. De citytrips via o.a. Thomas Cook en Jetair worden belangrijker. De Vlamingen hebben hun weg gevonden naar de kunststeden in het buitenland. Dat moet omgekeerd ook kunnen. Er moeten initiatieven worden genomen opdat Vlaanderen als bestemming veel nadrukkelijker naar voor gebracht zou worden in andere Europese steden. Dat moet mogelijk zijn in Scandinavië en zeker ook in Groot-Brittannië. Steeds meer Britten vinden trouwens al hun weg naar hier. Maar ook de Duitsers zijn een kapitaalkrachtig publiek. En ook de Fransen en de Spanjaarden mogen natuurlijk niet worden vergeten.

Met name wanneer er overeenkomsten worden afgesloten met buitenlandse touroperators moet

dit gegeven veel beter worden gepromoot. Het moet mogelijk zijn om de Vlaamse kunststeden langs die weg beter aan bod te laten komen. De heer Verstreken denkt daarbij niet enkel aan citytrips naar Brussel, maar ook aan de luchthaven van Oostende. De landingsrechten zijn er immers lager en er is een veel betere toegankelijkheid, zonder fileproblemen. De return van Ryanair in Charleroi indachtig, moet zulks ook in Vlaanderen mogelijk zijn. Evidenterwijze moet zulks dan wel conform de Europese regels inzake staatssteun en concurrentie gebeuren. Er zijn ook nog andere spelers op de markt dan Ryanair die aangesproken kunnen worden.

De heer Verstreken wil daarbij niet ontkennen dat er problemen zijn met de luchthaven van Oostende, met name door de kerosinestank en het vrachtverkeer. Maar de inwoners van Oostende en de regio zouden geen problemen hebben met een stijgend passagiersvervoer. Die vliegtuigen gaan immers niet rakelings over de huizen. Ze nemen integendeel bijzonder snel hoogte. Ook is er daarbij geen sprake van lawaaihinder of kerosinestank. Men staat in de regio dan ook heel positief tegenover een verdere toeristische ontwikkeling van de regionale luchthaven.

De HST werd hoger reeds even aangehaald. Dienaangaande oppert de heer Verstreken de mening dat er gezorgd zou moeten worden voor betere aansluitingen. Die aansluiting is er nu met Brussel en zal er in de toekomst ook zijn met Antwerpen en Nederland. Cijfers wijzen echter uit dat veel toeristen slechts één nacht in Brussel blijven en dan de trein nemen naar Amsterdam. Men laat Vlaanderen op vandaag dus nog al te vaak links liggen. In die optiek kan Rijsel een interessant knooppunt worden voor het toerisme naar Vlaanderen. Vanuit Rijsel kan men vrij gemakkelijk, via Kortrijk, Gent en Antwerpen bereiken. Dit moet misschien in de toekomst zeker nog verbeterd worden. Het zal dan ook zaak zijn om deze kwestie eens goed te bekijken, samen met de federale overheid en de NMBS. Zo zou de lijn van Rijsel naar Kortrijk-Izegem-Brugge-Oostende misschien beter kunnen worden doorgetrokken. Voor dagtoeristen zou dat in elk geval gemakkelijk zijn. Ook zij geven immers een pak geld uit in onze West-Vlaamse kuststeden. Een betere verbinding zou dus zeker een pluspunt zijn voor Vlaanderen in het algemeen en West-Vlaanderen in het bijzonder.

In zijn beleidsnota heeft de minister ook even het fietsknooppuntennetwerk aangehaald. De bedoeling van dat kustfietsnetwerk was goed, maar de heer Verstreken constateert dat de uitwerking ervan nogal moeilijk verloopt. Er is sprake van heel wat zwarte vlekken, van onveilige plaatsen voor de fietsers. Dat kan zeker beter. Ook qua aanduiding kan een en ander veel beter.

De heer Johan Verstreken verklaart zich in zijn tussenkomst tot nog toe vooral geconcentreerd te hebben op de kust, omdat hij in die regio woont. Hij vindt het derhalve belangrijk dat de kust wordt gepromoot, maar het is goed dat in deze beleidsnota ook andere regio's aan bod komen. Het platteland wordt aangehaald en er zijn nog een pak andere troeven, zoals het natuurtoerisme in de Kempen en Limburg. Ook daar moeten netwerken worden uitgebouwd.

De beleidsnota onderscheidt drie macroproducten: de Vlaamse kust, de kunststeden en de Vlaamse regio's. In de omgevingsanalyse van de beleidsnota wordt uitvoerig aandacht besteed aan de kust en aan het gedrag van de toerist aan de kust. De kust neemt een belangrijk aandeel van het toeristisch aanbod in: 44 percent van het aantal overnachtingen. Alleen al in het licht van dat gegeven is het verbazingwekkend dat de kust in de beleidsnota verder weinig aan bod komt. Enkel bij het kustactieplan als strategisch project wordt over de kust gesproken. De heer Verstreken had van de minister dan ook graag vernomen wat diens concrete visie is op de promotie van de kust als toeristische trekpleister en ook of er nog ruimte is voor de ondersteuning van nieuwe projecten? Hij kijkt vanzelfsprekend vol belangstelling uit naar het strategisch beleidsplan voor de kust. Ongetwijfeld zal hierover ten gepaste tijde gedebatteerd kunnen worden.

In de nota staat dat Vlaanderen moet worden gepromoot in onze buurlanden. Dienaangaande verneemt de heer Verstreken echter dat Toerisme Vlaanderen minder geld zal spenderen om Vlaanderen te promoten in Frankrijk en Engeland, en meer aandacht zal besteden aan de promotie vanuit Duitsland. Dat is op zich een valabel doel, maar men mag daarbij toch ook de grote belangstelling vanuit Groot-Brittannië voor de kust niet vergeten. De link met dit land bestaat en moet sterk blijven. Er is daarnaast ook geen echt zicht op de begroting van Toerisme Vlaan-

deren. Het ware dan misschien ook nuttig om de visie van Toerisme Vlaanderen terzake te kennen. Mogelijks moet de verantwoordelijke van Toerisme Vlaanderen uitgenodigd worden om met deze commissie in debat te gaan. Vanuit de kustprovincie is men in elk geval bekommerd over een goede besteding van de beschikbare middelen.

Het spreekt bij dit alles voor zich dat er nauw moet worden samengewerkt met de privé-sector. In dat licht betreurt de privé-sector dat er wellicht geen gids voor vakantiewoningen meer zal worden uitgegeven door Toerisme Vlaanderen. De reden voor het niet langer uitgeven van die gids is dat alles op internet kan worden gevonden. De heer Verstreken wijst er daarbij op dat een gids voor vakantiewoningen belangrijk is voor het sociaal toerisme, voor wie een hotel niet betaalbaar is. Het ligt niet voor de hand dat die categorie van personen gemakkelijk toegang heeft tot het internet. Voor grote groepen senioren kan trouwens eenzelfde bedenking worden gemaakt.

Dit belet evenwel niet dat inderdaad moet worden vastgesteld dat het internet nu reeds een grote impact heeft en steeds belangrijker wordt. Mogelijks zullen daardoor zelfs een aantal reisbureaus verdwijnen. Over de reisbureaus wordt trouwens al evenmin veel gezegd in de beleidsnota. De heer Verstreken had dan ook graag de visie van de minister op de reisbureaus en op de autocarsector gekend.

De heer Verstreken betreurt de discussie die opnieuw gevoerd wordt in de pers over de Belgische kust of de Vlaamse kust. Wat telt, is dat de toeristen hun weg moeten blijven vinden naar onze kust. Hij wil dan ook geen steriele polemiek over de naamgeving van de kust. Mogelijks moet de zaak per regio of per land worden bekeken. In Engeland is men bijvoorbeeld goed bekend met de naam Flanders, zodat die zonder bezwaar gehanteerd kan worden in promotiecampagnes. In bepaalde landen is zulks misschien minder het geval.

Vlaanderen beschikt over een aantal steunpunten in het buitenland, onder meer in Parijs. Het ware derhalve wellicht ook nuttig om de verantwoordelijken van die buitenposten eens aan het woord te laten komen in deze commissie zodat ze vanuit de praktijk hun visie kunnen geven op het efficiënt promoten van Vlaanderen in het buitenland.

Bij wege van voorlopige conclusie stelt de heer Johan Verstreken dat hij de beleidsnota van de minister in globaal positief beoordeelt, maar dat hij toch een paar vragen heeft bij de concrete invulling ervan.

E. Tussenkomen van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* verklaart slechts een korte tussenkomst te willen houden, gezien hij niet gespecialiseerd is in de materie toerisme. Hij sluit zich aan bij de opmerking van de heer Verstreken over de afwezigheid van elke verwijzing naar Vlaanderen op de grootste luchthaven van Vlaanderen, Zaventem. Vroeger stond er één zuiltje met wat toeristische informatie over Vlaanderen. Hij weet niet of het er op heden nog staat. Maar dit staat in elk geval in schril contrast tot de grote desk van Wallonie-Bruxelles, waar men niet naast kan kijken als men de luchthaven verlaat. Daar wordt wél toeristische informatie verschaft, kunnen overnachtingen worden geboekt en dergelijke meer.

De heer Van Nieuwenhuysen merkt op dat er in het verleden al een en ander te doen is geweest over deze kwestie, maar dat de vorige minister van Toerisme nooit de behoefte gevoeld heeft om hier iets aan te doen. Het komt hem nochtans belangrijk voor om toch minstens eens na te gaan of het niet mogelijk is om het onthaal en de begeleiding van toeristen aan de belangrijkste toegangspoor-ten van Vlaanderen, zoals daar zijn onze luchthavens, te verbeteren.

Met betrekking tot zijn tweede bedenking erkent hij dat ze eigenlijk wat buiten het bestek van deze bespreking valt. Hij is er echter van overtuigd dat de minister niet ongevoelig zal zijn voor het onderwerp. Toerisme is al jarenlang en nog steeds het instrument bij uitstek waarmee de Vlaamse Voerenaars zich minder afhankelijk van de provincie Luik hebben weten te maken. Reeds een decennium zijn de Vlaamse Voerenaars op dit vlak bijzonder actief.

De laatste tijd subsidieert het Waalse Gewest, dat steeds meer aandacht voor dit dossier heeft gekregen, echter ook allerlei initiatieven in Voeren. Zijns inziens stelt zich hier dan ook een bevoegdheidsprobleem. Hij drukt de hoop uit dat de

minister bereid zal zijn dit dossier eens grondig te laten bestuderen. Hij hoopt tevens dat de minister in overweging zal nemen wat meer middelen uit te trekken voor de verdere uitbouw van de eigen toeristische infrastructuur in Voeren. Op toeristisch vlak liggen ginds alleszins nog tal van mogelijkheden open.

F. Tussenkoms van de heer Jacky Maes

De heer *Jacky Maes* verklaart dat zijn fractie Toerisme een prominente plaats wil geven in het beleid. Elk initiatief zal op de sp.a-steun kunnen rekenen. In de regeerperiode 1995-1999 drong de toenmalige SP aan op een minister voor Toerisme. Tijdens de vorige regeerperiode trad de allereerste Vlaamse minister voor Toerisme aan. De spreker hoopt dat de minister zijn bevoegdheid voor Toerisme niet als bijkomstig zal beschouwen.

Door enkele uitspraken uit de vorige regeerperiode te citeren, wil de heer Maes aantonen dat Toerisme een belangrijke aangelegenheid is voor de sp.a. Toerisme is recreatie, cultuur, handel, reizen in binnen- en buitenland, geen traditionele industrie, economie, arbeidsintensief, een netwerk van kmo's en ten slotte is toerisme van regionaal en van lokaal belang. Toerisme is geen beleidsmatig aanhangsel voor de sp.a. Omdat Toerisme meer is dan economie, moet het gelinkt worden aan alle beleidssectoren.

Een aantal punten uit de beleidsnota omschrijft de spreker als charmant. Ook de sp.a is voorstander van minstens één topevenement per jaar. Cultuurtoerisme zit in de lift. Evenementen als Beaufort 2003, Literaal, Keizer Karel 2000, de Gentse Floralieën, Eurosail Antwerpen, Neanderthalers in Tongeren en het Gentse Internationale Filmfestival zijn niet alleen lokaal en regionaal van belang. Ze bezorgen Vlaanderen internationaal uitstraling. Dergelijke projecten moeten kwaliteitsvol en laagdrempelig zijn. De aangehaalde projecten waren ook toegankelijk voor de modale burger.

De heer Maes stemt ook in met het voornemen om een netwerk van vrijetijdswinkels uit te bouwen. Deze winkels moeten het onthaal- en aanspreekpunt worden op het vlak van vrije tijd, en dat zowel voor de inwoners en voor de toeristen. Toerisme is niet alleen bezoeken, maar ook vrije-

tijdsbesteding. In de loop van de regeerperiode zal de sp.a nog terugkomen op dat netwerk van vrijetijdswinkels. Hij kijkt dan ook met ongeduld uit naar alle initiatieven terzake.

De heer Maes is voorts tevreden dat het door de sp.a voorgestelde recreatieve fietsplan in de beleidsnota is overgenomen. De verwachtingen zijn hoog: het Fietsplan Vlaanderen moet Vlaanderen ontwikkelen als fietsregio voor 2009. Het Vlaamse wielervedgoed – de Ronde van Vlaanderen en Oudenaarde – moet daar een belangrijke rol in krijgen. De fietstrekkers spelen eveneens een belangrijke rol in dit hoofdstuk.

De heer Maes steunt ook alle nieuwe trends in de wellness-sector, de vermindering van de sociale lasten, de vereenvoudiging van de reglementen en het handhavingsbeleid. Andere pluspunten zijn meertaligheid, meer gastvrijheid, en fysieke en sociale toegankelijkheid. Ze spruiten voort uit het decreet Toerisme voor Allen. De sp.a is vanzelfsprekend bereid samen te werken aan een beter statuut voor gidsen en reisleiders.

De sp.a heeft evenwel ook enkele kritische bedenkingen, zonder daarbij in negativisme te willen vervallen. De heer Maes blijft op een aantal punten waakzaam : duurzaam toerisme, gebruik van de beschikbare ruimte en de uitdagingen waarvoor de kampeersector staat. De campingsector mag de verstedelijking van het platteland niet in de hand werken. Het decreet inzake de logiesverstrekkende bedrijven is een ander punt waarover de sp.a zal waken.

De sp.a twijfelt ook over de intenties van minister Bourgeois inzake het kustactieplan. Dat plan kan niet uitgebreid worden tot het hinterland zonder tegelijk voor meer middelen te zorgen. Het kustactieplan heeft in zijn huidige vorm trouwens wel degelijk tastbare resultaten opgeleverd.

De heer Maes wacht nog op de erkenningprocedure voor het plattelandstoerisme. De sp.a wil in elk geval een strikte houding ten aanzien van de openlucht recreatieve bedrijven. Voor illegale campings mag geen mededogen opgebracht worden. Er moet ook een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen illegale campings en campings die met alle voorschriften in orde zijn. Want uitbaters die geïnvesteerd hebben mogen niet opdraaien voor de uitbaters die dat nalaten. Campings

in natuurgebieden zijn voor de sp.a hoe dan ook onaanvaardbaar. De heer Maes vraagt terzake ook duidelijkheid in het dossier van camping Cosmos en de camping van het leger in Nieuwpoort.

De sp.a wil het hoevetoerisme opnieuw aanzwengelen. Het is tevens een goede zaak dat de deelnemers aan het sociale toerisme en niet de infrastructuur gesubsidieerd wordt. Voor de sp.a is jeugdtoerisme in de eerste plaats toerisme. De sp.a vindt het verder absoluut niet evident dat het afvalprobleem in de kustgemeenten tijdens de zomermaanden aangepakt wordt zoals in de rest van Vlaanderen.

Voorts stelt de heer Maes dat hij kan instemmen met de nota waar er gepleit wordt om Chinese toeristen naar de Vlaamse regio's te lokken, want toerisme is meer dan alleen maar kust en kunststeden. Alleen stelt de spreker vast dat het de facto vooral West-Vlaamse parlementsleden zijn die zich met toerisme bezighouden.

Afsluitend stelt de spreker dat niemand wakker ligt van de vraag of het de Vlaamse of de Belgische kust is. Hij beschouwt zich als een Vlaams volksvertegenwoordiger die woont aan de Belgische kust.

G. Tussenkomenst van mevrouw Anne Marie Hoebeke

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* wenst enkele kritische randbemerkingen te maken, maar wil ook enkele positieve zaken beklemtonen. Toerisme wordt niet vermeld in het regeerakkoord. Er wordt hoogstens naar verwezen in de hoofdstukken over de andere bevoegdheidsdomeinen. Positief is dat Brussel als hoofdstad naar voren wordt geschoven. Het begrip duurzaamheid wordt nergens op een duidelijke manier gedefinieerd. De beleidsnota heeft ook weinig aandacht voor de private sector, het opentrekken van de markt, de samenwerking en toerisme als bedrijfstak.

In de beleidsnota wordt volgens mevrouw Anne Marie Hoebeke daarnaast ook weinig verwezen naar samenwerking met andere beleidsdomeinen, terwijl een geïntegreerd beleid toch uitermate wenselijk is. Internationale ontwikkelingen krijgen evenmin veel aandacht. Opleiding, training en professionalisering komen nauwelijks aan bod.

De nota is in de eerste plaats gericht op het inkomende toerisme en onvoldoende op het uitgaande toerisme.

Mevrouw Hoebeke steunt de geformuleerde beleidsvisies. De aangehaalde sporen zijn gebaseerd op het beleid van de voorbije jaren. De VLD wijst erop dat de overheid de voorwaarden voor een duurzaam en kwaliteitsvol toerisme moet bepalen. Een toeristisch statement of kwaliteitslabel ontbreekt.

Mevrouw Hoebeke vindt in de strategische doelstellingen heel wat accenten, maar ze mist het aspect van het opdrijven van de tewerkstelling. Verder zou de VLD graag meer aandacht naar het e-toerisme zien gaan, bijvoorbeeld in de vorm van een toeristisch loket. De uitwerking van de succesfactoren ervaart de VLD volgens mevrouw Hoebeke als zeer positief. Anderzijds merkt zij op dat er ook in de 16 strategische projecten nergens sprake is van het innovatief en projectmatig werken aan nieuwe IT- en telecommunicatietoepassingen. Daarover zou zij van de minister graag wat meer uitleg krijgen.

H. Aanvullende tussenkomenst van de heer Johan Verstreken

De heer *Johan Verstreken* verklaart nog enige aanvullingen te willen formuleren bij de bedenkingen die hij reeds eerder geuit heeft. Zoals hoger reeds gesteld, is hij de mening toegedaan dat de beleidsnota behoorlijk goed is uitgewerkt, maar toch wat aandacht mist voor het economische aspect. Hij merkt verder op dat de minister zijn functie in heel Vlaanderen, en niet één provincie moet uitoefenen. Hij wijst op het belang van de kunststeden voor het incoming toerisme, en de kruisbestuiving van de drie macroproducten, met name kust, kunst en natuur.

Volgens de heer Verstreken zijn toerisme en vakantie geëvolueerd tot een van de basisbehoeften in onze samenleving, en moet de minister er dus over waken dat alle Vlamingen er op een volwaardige manier kunnen aan deelnemen. Het is immers meer dan consumeren: toerisme biedt kansen tot ontmoeting, verrijking en verdieping van het gezinsleven. De spreker dringt aan op een voortzetting van Toerisme voor Allen: de maatregelen die per decreet werden vastgelegd, moeten

prioritair uitgevoerd worden. Verder zijn jeugdlogies en themaprojecten voor klassiek sociaal toerisme van groot belang. Hoewel de verbouwingsprojecten voor volwassenentoerisme zeer zeker hun belang hebben, moet erover gewaakt worden de sector niet ten onder gaat aan infrastructuurproblemen. CD&V ondersteunt de plannen van de minister voor kansparticipatie, waardoor meer organisaties zullen aangespoord worden om de doelgroepen met hun specifieke aanbod aan individuele en groepsvakanties te bereiken. De heer Verstreken wijst op de noodzaak het toerisme ook kindvriendelijker te maken.

De heer Johan Verstreken vindt verder dat het raadgevend comité, in het kader van het nieuwe intern verzelfstandigd agentschap (IVA) Toerisme Vlaanderen, snel moet worden samengesteld uit vertegenwoordigers van alle toeristische en recreatiesectoren. Hij vraagt naar de stand van zaken dienaangaande, en wil graag meer weten over de inbreng van de provincies. CD&V blijft het belang van de sectorcomités en de technische comités verdedigen omwille van hun knowhow. De spreker stelt verder een workshop voor alle buitenlandse touroperators voor teneinde hen beter vertrouwd te maken met wat Vlaanderen te bieden heeft; hij denkt daarbij vooral aan arrangementen rond citytrips naar de kunststeden. De link met de EU vindt de heer Verstreken wat zwak uitgewerkt in de beleidsbrief; hij vindt Europa zeer belangrijk, al was het maar voor de structuurfondsen. Zowel in de Europese regio's als op verre markten moet meer aandacht gaan naar promotie, aldus de heer Verstreken. Onder andere de vele in Brussel aanwezige EU-lobbyisten moeten daartoe beter bewerkt worden.

De beleidsnota bevat volgens de heer Verstreken bijna niets over het toeristische vergunningenbeleid. Anderzijds is er wel sprake van het opstellen van een kaderdecreet en een herclassificatie van de logiesvormen. Daarbij zou, aldus CD&V, niet enkel met comfort, maar ook met belevingswaarden of omgevingsfactoren moeten rekening gehouden worden. In zijn geheel genomen, lijkt de opdracht de heer Verstreken in elk geval zeer ruim. Met name de erkenningsvoorwaarden en de kwaliteitscontroles zijn daarbij volgens hem echter heel belangrijk.

De heer Verstreken constateert dat in de nota ook sprake is van het evenementenbeleid en van

samenwerking met andere ministers. Daar is trouwens reeds antwoord op gekomen van de minister van Cultuur. Een goede coördinatie is hierbij natuurlijk primordiaal; misschien moet die in samenspraak met de minister-president gebeuren. Verder zou volgens de heer Verstreken het decreet Intergemeentelijke Samenwerking moeten worden aangepast, zodat de toeristische samenwerking tussen gemeenten mogelijk wordt. Volgens het huidige decreet kunnen immers geen nieuwe intercommunales opgericht worden. De spreker suggereert dienaangaande eens te gaan kijken hoe de samenwerking tussen de verschillende beleidsniveaus in Nederland is gestructureerd. Informatie daarover is gemakkelijk terug te vinden op de webstek van Toerisme en Recreatie Nederland.

De heer Verstreken stelt voor de regionale zenders meer aandacht te laten besteden aan toerisme. Hij suggereert met name de uitzendingen van Vlaanderen Vakantieland te laten overnemen of ruildiensten te organiseren, omdat dit kostenbesparend zou werken en tegelijkertijd het toerisme ten goede zou komen.

Het idee van vrijetijdswinkels vindt de spreker op zich niet slecht, mits de verhouding met de VVV maar nauwkeurig bepaald wordt. Buitenlandse toeristen kennen doorgaans de term "vrijetijdswinkel" ook niet, zodat er misschien best eenvoudigweg teruggerepen wordt naar woorden als "toerisme" of "info". In ieder geval moet het idee promotioneel beter uitgewerkt worden.

De heer Verstreken wijst erop dat vakantie en toerisme uitstekende gelegenheden zijn om aan cultuurparticipatie te doen. Hij pleit dan ook voor samenwerking met de minister van Cultuur. Dit kan voor beide sectoren immers alleen maar een win-winsituatie opleveren. Verder wijst hij op de noodzaak van inventarisering van de reglementering van ruimtelijke ordening en milieu in functie van sport en recreatie, aangezien die ook de toeristische sector ten goede komt. Hij denkt daarbij aan golf, watersporten, wandelen, enzovoort.

Ter afsluiting van zijn betoog haalt de heer Verstreken het belang aan van de opvolging van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en van de aanpassing van de Vlarem-wetgeving, dit om te voorkomen dat sport en recreatie in het gedrang zouden komen.

III. REPLIEKEN VAN DE MINISTER

Als antwoord op de bekommernis over de haalbaarheid van de uitvoering van de beleidslijnen stelt *de minister* dat hij ervan uitgaat dat hij de nota, die tot 2009 reikt, op een behoorlijke wijze zal kunnen realiseren. Hij verwijst naar de totstandkoming van de beleidsnota in open overleg en in samenwerking met Toerisme Vlaanderen: dit betekent dat ook Toerisme Vlaanderen bij de uitvoering van het beleid ten volle zijn verantwoordelijkheid wil, maar ook zal moeten nemen. De verhouding tussen input (middelen, mankracht, enzovoort) en output (de resultaten) zal, inclusief de periodieke evaluatiemomenten, tegen volgend voorjaar daarenboven ook duidelijk in een beheersovereenkomst worden vastgelegd. De autonomie van het Intern Verzelfstandigd Agentschap – een formule zonder aanwezigheid van een raad van bestuur – zal zich hoe dan ook afspelen binnen de beleidslijnen die de minister uittekent.

De minister meent dat een aantal commissieleden heel terecht gewezen hebben op de noodzaak van overleg en samenwerking, zeker wanneer het Vlaams toerismebeleid ook buitenlands gaat. Hij verwijst naar de combinatie van zijn bevoegdheden – naast Toerisme ook Vlaams Buitenlands Beleid – en stelt dat die toelaat forse stappen voorwaarts te zetten. Eveneens verwijst hij naar de beslissing van de Vlaamse regering van midden oktober 2004 om alles op alles te zetten voor een eenduidige Vlaamse communicatie in het buitenland. Of het nu gaat om Toerisme Vlaanderen, de Vlaamse Dienst voor Agromarketing of Export Vlaanderen (het toekomstige Flanders Investment and Trade): de communicatielijnen dienen op elkaar te worden afgestemd.

Wat de buitenlandkantoren van Toerisme Vlaanderen betreft, wil de minister in elk geval een evaluatie van de efficiëntie en de effectiviteit. Op dit terrein mag best wat extra initiatief worden genomen. Het merendeel van de buitenlandkantoren van Toerisme Vlaanderen profileert zich vandaag onbetwistbaar als een Vlaamse instelling. Met de kantoren in New York, Tokio en Milaan ligt dat vooralsnog anders.

Het is volgens minister Bourgeois duidelijk dat Vlaanderen zich – zeker op het niveau van de Europese Unie – best “onafhankelijk” opstelt en

promoot. In New York en Tokio wordt de situatie bekeken. Voorlopig zal daar echter geen verandering in komen omdat dit een grote budgettaire weerslag heeft. Vlaanderen werkt op die plaatsen samen met het OPT (Office de Promotion du Tourisme) en haalt daar een groot financieel voordeel uit, temeer daar de promotie voornamelijk rond de kunststeden gevoerd wordt en dus vooral het toerisme in Vlaanderen en Brussel ten goede komt.

De zorg voor een goede samenwerking met alle partners in de toeristische branche, is ook vandaag weer terecht aan bod gekomen. De minister beklemtoont dat de omvorming van Toerisme Vlaanderen van een VOI naar een IVA zeker niet betekent dat samenwerking en overleg worden geschrapt. Bepaalde vormen van samenwerking zullen verdwijnen maar er zullen nieuwe vormen voor in de plaats komen. De minister verwijst dienaangaande naar de samenwerking met de sectorcommissie Toerisme van de SERV en naar het straks vorm te geven Raadgevend Comité van het IVA Toerisme Vlaanderen. In verband met het verdwijnen van de huidige technische comités, pleit de minister voor een nieuwe vorm van samenwerking, dit trouwens ook op uitdrukkelijke vraag van de sector. Er moet een nieuwe vorm gevonden worden om het juridisch probleem van tegelijk rechter en partij zijn, op te lossen. De drie betrokken sectoren, kamperen, logiesverstrekking en reisbureaus, gaan op een nieuwe, toekomstgerichte manier kunnen samenwerken met de Vlaamse overheid.

De minister betwist verder ten stelligste dat hij te weinig aandacht zou hebben voor de privé-sector. Hij gaat meer dan vroeger de samenwerking met die sector – die trouwens enthousiast op deze nota gereageerd heeft – behartigen. De sector weet dat men een kwaliteitswaarde moet nastreven. Hij is blij zich in die doelstellingen te kunnen inschrijven.

De minister verwijst ook naar de opdracht voor Toerisme Vlaanderen om de samenwerking met de provinciale besturen op punt te stellen. De onderlinge afstemming van de strategische planning op Vlaams niveau en de vele oefeningen van strategische planning op provinciaal, maar vooral ook op regionaal niveau, vormt hierbij een voorname aandachtspunt.

Over de concrete vormgeving van de “technische comités nieuwe formule” wil de minister de komende maanden intens overleggen met alle betrokken actoren. Er wordt in elk geval geëvalueerd, om te komen tot een nieuwe vorm van samenwerking die zowel de betrokken sectoren als de administratie ten goede komt.

De minister legt in zijn beleidsnota ook zeer sterk de klemtoon op zijn zorg voor een toegankelijke regelgeving en administratieve vereenvoudiging. Dit draagt immers bij tot de kwaliteit. De sector heeft er belang bij dat de overheid een goed kader schept. Dat vermijdt trouwens ook deloyale concurrentie. De overheid is zelf geen toeristisch bedrijf, zij promoot en faciliteert. Als minister van Bestuurszaken gaat de heer Bourgeois van de toeristische regelgeving een eerste project van administratieve vereenvoudiging maken.

Er was ook een vraag over het flankerend beleid. De minister herhaalt dienaangaande dat het toerismebeleid inderdaad sterk afhankelijk is van het flankerend beleid. Dat beleid is voorwaardenscheppend voor een goede ontwikkeling van het toerisme. Hij noemt terzake het mobiliteitsbeleid (HST en regionale luchthavens), ruimtelijke ordening (ontwikkelingskansen van het plattelandstoerisme), natuur en milieu (bepaalde parlementsleden hielden een pleidooi voor een absoluut natuurbehoudsplan aan de Vlaamse kust), openbare werken (fietspaden en netwerken) en verkeersveiligheid.

Er werd ook een terechte zorg geuit over goede taakafspraken: wie doet wat op Vlaams, provinciaal en regionaal niveau? De beleidsnota verwijst in dit verband naar het kerntakendebat dat heeft geleid tot een aantal duidelijke afspraken. Die discussie moet evenwel nog worden afgerond. In de loop van deze regeerperiode wil de minister echter hoe dan ook komen tot een goed evenwicht, met klare afspraken, om te werken in functie van dezelfde strategische doeleinden.

De zorg voor Toerisme voor Allen is in diverse tussenkomsten tot uiting gekomen. Sommige commissieleden hebben de indruk gekregen dat de minister daar te weinig aandacht voor heeft. Iets wat de minister met klem wil tegenspreken. Hij hecht daar integendeel heel veel belang aan. Het decreet Toerisme voor Allen is echter nog jong. Het dateert van 2003. De meeste uitvoeringsbe-

sluiten zijn pas in 2004 genomen. De uitvoering loopt dus. De minister gaat dan ook niet onmiddellijk nieuwe initiatieven lanceren. Hij streeft continuïteit in het beleid na. Hij is van plan om de zelfs prille uitvoering van het decreet te laten monitoren. Niet om wat dan ook terug te draaien, wel omdat de betrokken doelgroepen recht hebben op efficiënte resultaten van het overheidsop treden.

Naast deze antwoorden op meer algemene beleidsvragen, wil de minister ook antwoorden op een reeks meer concrete vragen. Zo onder andere op de – oorspronkelijk als afzonderlijke vraag om uitleg voorziene – vragen van de heer Sintobin aangaande de herziening van het decreet logiesverstrekkende bedrijven en zijn vraag omtrent de marketing van het plattelandstoerisme. De minister stelt dienaangaande dat de regelgeving voor logiesverstrekkende bedrijven in haar hoofdopmaak reeds van 1984 dateert en dus inderdaad niet langer aangepast is aan de huidige structuur van het toeristische landschap. Ze gaat volkomen voorbij aan een aantal nieuwe ontwikkelingen in de sector, zoals bijvoorbeeld de gastenkamers, de vakantiewoningen, enzovoort.

De minister verwijst terzake naar zijn beleidsnota, in het bijzonder het strategisch project 14, waar hij vermeldt dat een herziening van het decreet nodig is. De toenmalige Vlaamse Raad voor Toerisme bracht reeds op 20 september 2000 een advies uit over de noodzaak van een kaderdecreet op de toeristische logiesverstrekking, met andere woorden: een decreet waaronder alle logiesvormen zouden ressorteren. Aangezien de minister overtuigd is van het nut van een kaderdecreet zal hij, in direct overleg met Toerisme Vlaanderen en met de betrokken logiessectoren, een werkgroep oprichten die de bestaande wetgeving bestudeert en aanpast aan de actuele noden van het toeristisch logieslandschap.

De minister preciseert verder dat op 30 juni 2004 de vzw “Plattelandstoerisme in Vlaanderen” werd opgericht. Deze vzw is een samenwerkingsverband van de vijf provinciale toeristische federaties en de voormalige Vlaamse Federatie voor Hoeve- en Plattelandstoerisme (VFHP), gegroeid en gepatroneerd vanuit de Boerenbond. Toerisme Vlaanderen heeft een waarnemende vertegenwoordiger in deze vzw. Zowat 280 logiesuitbaters op het platteland zijn erbij aangesloten.

De vzw Plattelandstoerisme in Vlaanderen heeft een marketingplan voor 2005 opgemaakt. Deze vzw kan zich volgens de minister op korte termijn ontwikkelen tot een centrale speler op het veld van kleinschalige plattelandslgies. Daarom krijgt Toerisme Vlaanderen de opdracht om de ontwikkelingen van bijzonder nabij te volgen en, waar mogelijk en wenselijk, in directe samenwerking te treden.

De minister deelt verder mee dat op dit ogenblik bij de vzw Plattelandstoerisme in Vlaanderen een marktonderzoek loopt dat werd uitbesteed aan het West-Vlaams autonoom provinciebedrijf voor toerisme (Westtoer APB). Bij ongeveer 3.000 verblijfstoeristen op het platteland werden enquêtes afgenomen. Zo wil men de kenmerken en het verwachtingspatroon van de plattelandstoerist in kaart brengen. Aldus wil de vzw in de toekomst overgaan tot de verfijning van het bestaande labelingssysteem. Op dit ogenblik werkt men met een classificatie met klavers op grond van de comfortnormen, uitgewerkt door de Vlaamse Federatie voor Hoeve- en Plattelandstoerisme. In januari 2005 wordt dit onderzoek afgerond en bekendgemaakt.

Toerisme Vlaanderen staat in voor de coördinatie van de acties op Vlaams niveau. Dat omvat onder meer de kritische integratie van de classificatievoorstellen in de algemene classificatie- en labelingsvoorstellen van het toeristisch logiesaanbod op Vlaams niveau.

De minister stelt dat het gegeven van de politieke as Wallonie-Bruxelles niet nieuw is, ook niet voor wat het toerismebeleid betreft. Uit zijn beleidsnota moge in elk geval duidelijk blijken dat de minister de band met Brussel wil aanhalen en versterken. Voor hem maakt het toeristisch product Brussel ook integraal deel uit van het Vlaamse toeristische product. Brussel heeft wereldwijd naam, bijvoorbeeld als hoofdstad van Europa. Het zou volgens hem zonde zijn deze feitelijke toegangspoort voor Vlaanderen niet mee te betrekken in het Vlaamse toeristische beleid. Ook de buitenlandse kantoren van Toerisme Vlaanderen profileren zich trouwens met Brussel, zoals moet blijken uit hun namen. In Nederland heet het kantoor bijvoorbeeld “Toerisme Vlaanderen en Brussel”.

Aangezien toerisme een gemeenschapsmaterie is, zijn zowel OPT (Office de Promotion du Tou-

risme) als Toerisme Vlaanderen bevoegd voor en belast met de promotie van Brussel.

Ook de opmerking over de Vlaamse toeristische afwezigheid op de luchthaven van Zaventem is volgens de minister niet nieuw. Om hieraan een oplossing te geven, is Toerisme Vlaanderen de voorbije weken gestart met een werkgroep toeristisch onthaal. De werkgroep licht de toegangspoort Zaventem door vanuit het oogpunt van het toeristisch onthaal. Eens de conclusies van deze werkgroep zijn gekend, wil de minister terzake de nodige beslissingen nemen.

Een lid vroeg aan de minister wat wordt bedoeld met de stelling dat het statuut van de reisbureaus een nieuwe bespreking verdient. De minister is het er niet mee eens dat deze beleidsintentie de reissector zou beangstigen, wel integendeel. Er leeft in de sector een duidelijke verwachting dat er nu eindelijk eens werk zou worden gemaakt van de modernisering van de vestigingsvoorwaarden voor de reisbureaus.

De huidige reisbureauwet dateert reeds van 1965 en is dus sterk verouderd. In 1985 werd een eerste initiatief genomen om hieraan te verhelpen. Dit initiatief strandde echter op de beperkingen van de toenmalige staatshervorming. De vestigingsvoorwaarden waren immers nog een federale bevoegdheid. Sedert het Sint-Michielsakkoord van 1993 zijn de vestigingsvoorwaarden inzake toerisme evenwel toegewezen aan de gewesten. In 1988 werd een tweede initiatief genomen ter actualisering van de wet van 1965, ditmaal onder de vorm van een samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen en de gewesten. Ook dit initiatief stuitte echter op juridische bezwaren, meer bepaald inzake de situatie in Brussel.

Ondertussen wordt het probleem van de verouderde reisbureauwet volgens de minister steeds acuter. Zowel de juridische als de sociaal-economische aspecten dienen grondig te worden onderzocht om een nieuw en realiseerbaar beleidsinitiatief mogelijk te maken.

De minister ontkent verder ook de berichten die de heer Sintobin heeft opgevangen over het stopzetten van het VRT-programma “Vlaanderen Vakantieland”. De verantwoordelijke van de dienst marketing van Toerisme Vlaanderen meldt zelfs dat er zopas een nieuw samenwerkingscon-

tract werd afgesloten voor 2005. Het programma wordt op een aantal punten wel vernieuwd, maar dit is na enkele jaren niet meer dan logisch.

Over de kwestie van de aanwezigheid van Liberty TV op de kabel, is de minister noch in zijn hoedanigheid van minister van Toerisme noch in die van minister van Media bevoegd. Het zijn immers de kabelmaatschappijen die beslissen over het al dan niet volledig ter beschikking stellen van een frequentie aan Liberty TV.

De minister ontkent verder ook ten stelligste dat er in Groot-Brittannië en Frankrijk niet zou geïnvesteerd worden in promotie. Er zijn wel een aantal herschikkingen gebeurd voor het product kust. Duitsland en Nederland zijn prioritaire markten voor de Vlaamse kust, zoals moet blijken uit het Strategisch Plan voor de Kust van Westtoer en Toerisme Vlaanderen. Ook onze grootste concurrent, namelijk Nederland, doet trouwens verhoogde inspanningen op de Duitse markt. Frankrijk en Groot-Brittannië zijn secundaire markten.

De middelen die voor de secundaire markten kunnen worden ingezet zijn onvoldoende om een klassieke consumentencampagne te voeren. Daarom wil men het voor die secundaire markten over een andere boeg gooien. Men wil vooral werken met de website en met joint promotions. Dat wil niet zeggen dat er geen promotie voor de Vlaamse kust meer wordt gevoerd, alleen gebeurt het niet via een reclamebureau. De Britse markt wordt echter wel degelijk vakkundig bewerkt. In diverse magazines worden artikelen over Vlaanderen gepubliceerd. Dat kost niets en het sorteert toch belangrijke effecten.

De heer Verstreken stelde vast dat er niet langer een vakantiewoningenbrochure beschikbaar is. De minister antwoordt dienaangaande dat hij bij Toerisme Vlaanderen heeft vernomen dat er met de beroepsfederatie CIB-Kust is afgesproken dat de promotie nu via digitale weg zal verlopen. Toerisme Vlaanderen zal hiervoor beroep doen op de nieuwe databank van CIB die in opbouw is.

De minister kan ook nog meedelen dat de vzw Kenniscentrum Toerisme en Horeca (KcTH) begin 2004 werd opgericht om in de sectoren van het toerisme en de horeca kennis en instrumenten te ontwikkelen, aan te schaffen, te beheren en toe te passen. Zo wil men binnen deze sectoren een

duurzaam ondernemerschap en een duurzame werkgelegenheid bevorderen en in stand houden.

Toerisme Vlaanderen heeft met het KcTH een samenwerkingsverband afgesloten. Toerisme Vlaanderen verleent een financiële steun van maximaal 250.000 euro per jaar aan het KcTH met betrekking tot personeelsuitgaven voor ten minste vier voltijdse equivalente personeelsleden. De voorwaarde hieraan verbonden, is dat het jaarprogramma van het KcTH door Toerisme Vlaanderen wordt goedgekeurd. Via gestructureerd overleg garandeert het KcTH een zo nauw mogelijke samenwerking met Toerisme Vlaanderen.

In de raad van bestuur van het KcTH zetelen, naast vertegenwoordigers van Toerisme Vlaanderen en Westtoer APB, ook vertegenwoordigers van het Vlaams Centrum Vorming en Vervolmaking van de Horecasector VZW, met aanwezigheid van vertegenwoordigers van het ACV, het ABVV en van de federatie Horeca-Vlaanderen. De vzw heeft haar zetel in Brugge en is sinds dit voorjaar volop operationeel.

De minister herinnert eraan dat de algemene budgettaire beperkingen ook gelden voor het beleidsdomein Toerisme. De regering gaat hierbij uit van constant beleid en het kustactieplan behoort niet tot die categorie. De minister heeft echter een uitzondering kunnen bekomen voor de kust: er komt wel degelijk een nieuw kustactieplan, al zullen de kredieten wat lager uitvallen dan voorheen.

Wie binnen het Kustactieplan II (voor de periode 2000-2004) een project heeft ingediend dat na 2004 niet ophoudt te bestaan, zal binnenkort dan ook gevraagd worden een stand van zaken te bezorgen, met een overzicht van alle knelpunten, gevraagde bijsturingen en plannen voor 2005. De engagementen en verantwoordelijken van de Vlaamse overheid en alle andere betrokkenen worden zo in kaart gebracht. Dat geldt vooral voor de projecten die ook de commissieleden blijkens hun tussenkomsten belangrijk vinden: de pier in Blankenberge en de Oude Vismijn in Zeebrugge.

De beleidsklemtonen bij uitvoering van het derde kustactieplan (2005-2009) werden reeds bij het vastleggen van de begroting 2005 door de Vlaamse regering kort meegedeeld: het betrekken van de private sector, het herpositioneren van de Vlaam-

se kust en de uitbreiding tot het onmiddellijke hinterland, in casu Brugge. Vooral het betrekken van de private sector is een belangrijke nieuwe klemtoon om het kusttoerisme een nieuwe impuls te geven. Door het plan uit te breiden tot het hinterland maakt men de toerist duidelijk dat hij zijn vakantie, ook als het weer wat minder is, op een kwalitatieve manier kan doorbrengen. De toeristische sector bestaat uit drie verschillende macro-producten. De overheid dient te erover te waken dat er voldoende synergie is tussen die drie, zodat een situatie ontstaat waar elk product baat bij heeft.

De heer Caron verwees naar de kwetsuren van de Vlaamse kust. Minister Bourgeois antwoordt daarop dat de herpositionering van de Vlaamse kust – weg van het pure “zon, zee en strand” – en het streven naar een verbreding van de kwaliteitsbeleving vooraan staan in de doelstellingen van het nieuw uit te tekenen kustactieplan. De kering op dit terrein wordt één van de zwaartepunten van zijn beleid. Hij zal daarover overleg plegen met de publieke sector, met de burgemeesters en met de private sector. Samen dient ervoor gezorgd te worden dat de kust aantrekkelijk blijft. Zon, zee en strand blijven belangrijk, maar de kust dient volledig gevaloriseerd te worden.

In antwoord op een bemerking van de heer Luk Van Nieuwenhuysen stelt minister Bourgeois dat hij Voeren en vooral ook het Vlaams beleid in deze prachtige regio vanzelfsprekend een warm hart toedraagt. Hij staat dan ook open voor een sterke Vlaamse toeristische aanwezigheid in deze regio. Toerisme Vlaanderen heeft de voorbije jaren al geïnvesteerd in deze Limburgse gemeente met de Vlaamse jeugdherberg in Sint-Martens-Voeren, Hotel Hof de Draeck in Teuven en het vorig jaar geopende bezoekerscentrum in 's Gravenvoeren. Hij zal aandacht opbrengen de gemelde problemen zoals de verbetering van de brandveiligheid in de jeugdherberg De Veurs. Het klopt verder dat men ook aan Franstalige kant in Voeren begint te investeren. Het zal echter moeilijk zijn om aan te tonen dat de Franse Gemeenschap haar bevoegdheden daarmee overschrijdt. Daartegen optreden zal evenmin gemakkelijk zijn. De Vlaamse regering trad vroeger steeds op tegen de grensoverschrijdende initiatieven in de Vlaamse Rand. Alle juridische uitspraken zijn omzeild door de investeringen te laten overnemen door privé-initiatieven. De minister is wel bereid op te treden tegen de

Franstalige investeringen als hij over voldoende harde bewijzen beschikt.

Voor wat de mogelijkheden van de Vlaamse visserij op toeristisch vlak betreft, verwijst de minister naar tal van initiatieven: het Amandine-project in Oostende, het Visserijmuseum in Oostduinkerke, projecten als Horizon-Educatief, een reeks concepten rond de nieuwe ontwikkeling van de Oosteroever in Oostende, enzovoort. De beleidsnota Landbouw-Zeevisserij en Plattelandsbeleid van minister-president Leterme vermeldt letterlijk: “Voor een gedeelte van de kustvisserij kan de inschakeling in de toeristische sector een alternatief bieden.”. Minister Bourgeois bevestigt deze analyse én zijn bereidheid tot overleg en samenwerking. Aangezien er al enkele initiatieven lopen, zal ook niet vanaf nul gestart moeten worden.

Het Steunpunt Vakantieparticipatie is opgericht om een vakantieaanbod uit te werken voor kansarme doelgroepen en mensen met een laag inkomen, die niet op vakantie gaan wegens financiële beperkingen. Door onderhandelingen met de toeristische sector, bekomt het Steunpunt Vakantieparticipatie sociale tarieven voor deze doelgroep. De doelgroep kan een beroep doen op een drieduidig aanbod: individuele vakanties, groepsvakanties en dagtoerisme. Het aanbod wordt jaarlijks onder de sociale lidorganisaties verspreid in de vorm van een brochure. Het is hoofdzakelijk via deze lidorganisaties dat de doelgroep wordt bereikt. Enkel organisaties die met de beoogde doelgroep werken en geen extra subsidies ontvangen voor daguitstappen of vakanties komen in aanmerking om van het Steunpunt Vakantieparticipatie lid te worden. Het Steunpunt Vakantieparticipatie vervult op die manier een bemiddelingsfunctie tussen de toeristische sector enerzijds en de individuele vakantieganger en de lidorganisaties anderzijds. Zo geeft het Steunpunt jaarlijks vorming over haar werking aan de uitbaters van de vakantiehuizen en de hulpverleners van de sociale organisaties. Tevens maakt het Steunpunt een brochure met het volledige aanbod voor de mensen met een laag inkomen. Tot slot staat het Steunpunt in voor de initiatie van de individuele vakantieganger tot de daguitstappen en de vakanties. De minister zegt toe ten behoeve van het verslag de nodige cijfers te zullen bezorgen om de snelle stijging van de vakantieparticipatie van kansarme groepen aan te tonen (zie bijlage).

Het onder leiding van AWZ (Administratie Waterwegen en Zeewezen) uitgewerkte Beleidsplan Waterrecreatie- en Toerisme werd ter goedkeuring voorgelegd aan de vorige Vlaamse Regering in juli 2004. Maar wegens tijdsgebrek en andere prioriteiten kwam geen antwoord op vraag voor goedkeuring van het 12-puntenprogramma en meer bepaald de opstart en subsidiëring van een overlegplatform waterrecreatie en -toerisme. Toerisme Vlaanderen was mee betrokken bij dit debat dat wellicht binnen enkele weken op de agenda van de huidige Vlaamse Regering komt. Het ligt daarbij voor de hand dat de minister het 12-puntenplan dat in de AWZ-nota wordt geformuleerd met meer dan gewone belangstelling zal volgen.

Wat de concrete vraag van de heer Sintobin over het kanovaren in de regio Pervijze betreft, kan de minister meedelen dat Toerisme Vlaanderen betrokken is bij het Interreg III A-project RANDO maar geen financiële ondersteuning geeft voor actie 4: ontwikkelen van een kanoroute en voorzien van uitrusting. Deze actie is een initiatief van de VLM. Toerisme Vlaanderen deelt mee dat er – in de huidige stand van zaken – bij actie 4 een juridisch probleem is met betrekking tot de burgerrechtelijke aansprakelijkheid. Hiervoor zal als oplossing voorgesteld worden om een nieuw decreet voor onbevaarbare waterlopen voor te leggen (gebaseerd op het vroegere ontwerp van decreet dat door de Raad van State werd afgeketst) waarbij voor heel Vlaanderen wordt bepaald op welke waterlopen wel en niet gekajakt kan worden, waar precies, wanneer, ... Momenteel zijn hierover de voorbereidingen aan de gang.

Waterrecreatie en -toerisme zullen zeker niet aan de aandacht van de minister ontsnappen. Eerstdaags rolt een, in opdracht van Toerisme Vlaanderen uitgevoerde, WES-studie van de persén, het zogenaamde Onderzoek Toervaren. Dat is een onderzoek binnen het Benelux-Middengebied, voor Vlaanderen zijn dat de provincies Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant, met name het arrondissement Leuven.

De heer Verstreken vroeg naar de plannen bij de koppeling van Toerisme aan Ontwikkelingssamenwerking. Minister Bourgeois beseft dat dit voorstel van koppeling vragen oproept, maar meent toch dat Vlaanderen zijn expertise inzake de ontwikkeling van de binnenlandse toeristische markt ter beschikking moet stellen van landen in

het Zuiden die – ook toeristisch – in ontwikkeling zijn. Waarom zou Vlaanderen zijn kennis en ervaring met marketing, horeca en dergelijke meer niet systematisch overbrengen bij ontwikkelings-samenwerkingsprojecten?

In het luik Ontwikkelingssamenwerking van de Beleidsnota Buitenlands Beleid, wordt trouwens de nadruk gelegd op het exporteren en overdragen van kennis in nauw contact met de private sector. De Vlaamse regering steunt de vzw Exchange die met 170 experts werkt. Voormalige of nog actieve managers, ingenieurs en andere specialisten brengen hun vakantie door in een ontwikkelingsland om er bedrijven te helpen. Toerisme Vlaanderen kan daaraan meewerken wanneer er behoefte is aan kennis over de toeristische sector. De opbouw van een middenkader is ontzettend belangrijk. Vorming leidt tot continue ontwikkeling. Veel bedrijven zijn bovendien eenvrouwsbedrijven.

De minister onderschrijft in zijn antwoord de bezorgdheid van de heer Maes over de kwaliteit en de laagdrempeligheid: ook hij vindt dat zo veel mogelijk mensen aan het toerisme moeten kunnen participeren. Wat de vrijetijdswinkels betreft, wijst de minister erop dat het om een proefproject gaat waarvan de evaluatie pas eind 2005 afgerond zal worden. Ook met de opmerking over het Fietsplan Vlaanderen gaat de minister akkoord. Hij vindt het een goed voorbeeld van flankerend beleid, en beaamt dat een goede samenwerking tussen de betrokken ministers nodig is om de nodige infrastructuur te kunnen realiseren. Op het vlak van de nieuwe trends en de administratieve vereenvoudiging verwijst minister Bourgeois naar Toerisme Vlaanderen dat precies op dit vlak een proefproject vormt.

Vervolgens wordt het hoofdstuk over de campings aangesneden: minister Bourgeois vindt dat daarvoor een handhavingsbeleid moet worden gevoerd, en wijst erop dat, hoewel op het afnemen van een vergunning niet steeds een effectieve sluiting volgt, het strafrecht geen goede oplossing is en slechts mag gebruikt worden als er geen andere uitweg meer is. Een efficiënter handhavingsbeleid moet de natuurgebieden kunnen garanderen; er mogen daarop geen toegevingen gedaan worden. Bovendien mogen de campings zeker geen bron van of aanleiding tot verstedelijking zijn. Anderzijds moet de overheid natuurlijk ook open staan

voor de nieuwe ontwikkelingen in de campingsector.

Betreffende het kustactieplan wil de minister ten aanvullenden titel ook nog even tot uiting brengen dat hij grote verwachtingen heeft betreffende de evaluatie van Kustactieplan II. Ondanks de beperking van de middelen, zo vervolgt de heer Bourgeois, moet toch een duurzame ontwikkeling van de sector gegarandeerd worden. Hij geeft wel toe dat initiatieven ad hoc soms niet meer zullen kunnen betoelaagd worden.

Samenwerking met andere departementen moet altijd in het kader van een meerwaarde op toeristisch vlak gebeuren. Enkel en alleen onder die voorwaarde kan Toerisme mee investeren in sport, of kunst.

Wat betreft de militaire camping in Nieuwpoort zegt de minister dat het dossier, gezien de uitzonderlijke situatie (het gebied is ingekleurd als militair domein), muurvast zit. Hij zal er bij de minister-president echter op aandringen het overleg hierover terug op de agenda te plaatsen.

Het belang van sociaal toerisme wordt door de minister beaamd. Wat jeugdtoerisme betreft, moet duidelijk afgebakend worden welke aspecten onder Jeugd, en welke onder Toerisme ressorteren. De heer Maes krijgt eveneens gelijk wat zijn bekommernissen om milieu en afval betreft: de heer Bourgeois is verheugd dat de toerist meer en meer blijk geeft van een ecologisch bewustzijn.

De opmerking dat hij vooral het toerisme in West-Vlaanderen zou behartigen, wil de minister weerleggen. Hij stelt dat de regio's, dus ook de kust, erg belangrijk zijn, maar dat de kunststeden grote troeven zijn voor het buitenlandse publiek. Vakantiebeleving, zo zegt de minister, is meer en meer het ervaren van authenticiteit en identiteit van de bezochte streek. Ook op dat vlak heeft Vlaanderen heel wat te bieden: een heel belangrijke Vlaamse troef is de gastvrijheid die te allen prijze gecultiveerd moet worden. Dit gaat hand in hand met kwaliteitsbeleving. Kwaliteit wordt hoe dan ook steeds belangrijker, ook in de sector van de reisbureaus. Op kwalitatief vlak speelt daar de zelfregulering. Het staat vast dat wie kwaliteit biedt ook toekomst heeft. Promotie in het buitenland vindt de minister van groot belang, zeker met het huidige enorme aanbod van alle mogelijke

bestemmingen aan bijna-spotprijzen. Hij wijst er nogmaals op dat de kunststeden en onze gastronomie erg belangrijk zijn, en dat de mogelijkheid de Chinese markt aan te boren zeker moet overwogen worden.

De heer Bourgeois vindt het verder behoorlijk vreemd dat hem verweten wordt dat hij te weinig aandacht zou hebben voor het economische aspect. Hij vindt integendeel dat hij er juist een punt van maakt. Hij is er zich zeer goed van bewust dat toerisme een groeiend aandeel heeft in de tewerkstelling, ook voor laaggeschoolden, en het bnp gunstig beïnvloedt.

Dat er in het regeerakkoord slechts een zin staat over toerisme ziet minister Bourgeois misschien zelfs als een voordeel. Voor zichzelf heeft hij de oefening gemaakt toerisme in verband te brengen met alle andere sectoren. Op het vlak van het onderwijs wijst hij erop dat de toeristische sector aan bod komt op alle niveaus, van beroepsonderwijs tot masteropleiding. Deze masteropleiding is volledig nieuw, en wacht nog op evaluatie. In ieder geval, zo zegt de minister, moet het onderwijs goed opgevolgd worden.

Met betrekking tot de opmerking dat het uitgaand toerisme zeer summier behandeld is, wenst de minister er toch op te wijzen dat in zijn beleidsnota de bestemming Vlaanderen centraal staat. Hij is het wel met mevrouw Hoebeke eens dat toerisme een bron van werkgelegenheid en welvaart is. De minister benadrukt de rol van de reisagenten in de beide richtingen.

Inzake de IT- en telecomtoepassingen vraagt de minister of mevrouw Hoebeke terzake concrete voorstellen heeft. Hij kan dienaangaande wel zeggen dat zowel Toerisme Vlaanderen als haar buitenlandkantoren zoveel mogelijk met de webstek werken.

De minister kan zich verder ook volledig terugvinden in de opmerking van de heer Verstreken nopens de noodzakelijkheid van kruisbestuiving tussen de drie toeristische macroproducten. In zijn beleidsnota spreekt hij over de drie "o's": ontspanning, ontplooiing en ondernemen. Het immateriële aspect van toerisme is inderdaad eveneens bijzonder belangrijk. Er moet gepoogd worden om kustbezoekers bij andere initiatieven, zoals musea, te brengen. De minister is het ook eens met het pleidooi voor het kindvriendelijke.

Op de opmerking als zou er te weinig in het buitenland worden gelobbyd, antwoordt de minister dat een vierde van de medewerkers van Toerisme Vlaanderen in het buitenland werkt. En dat rendert ook duidelijk. De minister wil dat dan ook volgaarne nog verder ontwikkelen, maar de zaak moet budgettair wel mogelijk zijn.

Ook de kwestie van de intergemeentelijke samenwerking werd door de minister aangeraakt in zijn beleidsnota. Dienaangaande verzekert hij de commissieleden dat hij zich daar voluit voor zal inzetten, maar dit gegeven moet dan wel passen binnen een open bestuurscultuur.

Inzake de vrijetijdswinkels loopt er nu reeds een proefproject. Dat wordt geëvalueerd.

De minister verheugt zich tenslotte over de kwaliteit van de gevoerde besprekingen. Hij hoopt dat parlement en regering een constructieve dialoog zullen kunnen blijven hebben, aangezien hij zeer veel belang hecht aan de maatschappelijke draagkracht van toerisme. Die moet toenemen en verder gaan dan de beslotenheid van deze commissie.

Naast de immateriële aspecten heeft toerisme ook een belangrijke economische impact. Er moet in die sector geïnvesteerd worden. Daarom is het des te belangrijker werk te maken van een flankerend beleid, met de publieke en de privé-actoren. De minister hoopt dat het parlement vanuit die helikoptervisie zal meewerken aan de ontwikkeling van toerisme.

IV. AFSLUITENDE BESPREKINGSRONDE

A. Aanvullende vragen en bemerkingen van de leden

1. Tussenkoms van de heer Stefaan Sintobin

De heer *Stefaan Sintobin* wijst erop dat niet alleen de heer Maes maar ook de heer Verstreken hebben laten opmerken dat ze geen belang hechten aan de term “Vlaamse kust”. De minister heeft daarentegen laten blijken dat dit voor hem wél een prioriteit is.

Inzake reisbureaus heeft de heer Sintobin enkel het woord “ongerustheid” in de mond genomen. Er zou voor buitenlandse reisbureaus trouwens een aparte regeling bestaan. Van de minister had hij graag vernomen of dit klopt?

De heer Sintobin apprecieert dat de minister met Toerisme Vlaanderen inspanningen zal doen voor het plattelandstoerisme maar uit een antwoord van minister Van Mechelen in verband met het aspect ruimtelijke ordening, blijkt dat op dat terrein de materie van het plattelandstoerisme wat vast zit. De heer Sintobin pleit er dan ook voor dat de diensten van minister Bourgeois met die van minister Van Mechelen contact zouden opnemen.

Hij wijst de minister erop dat hij ook nog geen antwoord heeft gekregen op zijn vraag over een artikel in Trends van 10 november laatstleden, over de ongecoördineerde Vlaamse promotiecampagnes in het buitenland.

2. Tussenkoms van mevrouw Anne Marie Hoebeke

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* wijst erop dat negentig procent van de Vlaamse gemeenten al een website heeft. Zij acht het aangewezen om op de drie niveaus die de minister in zijn beleidsnota vooropgesteld heeft, de linken te laten leggen met het oog op raadpleegbaarheid vanuit het buitenland.

Mevrouw Hoebeke heeft in de beleidsnota niet gevonden welke vacante betrekkingen er momenteel in de sector toerisme zijn, om welke soort van tewerkstelling het in deze sector gaat en welke opleidingen in toerisme bestaan.

3. Tussenkoms van de heer Johan Verstreken

De heer *Verstreken* preciseert dat hij vooral een nieuwe steriele polemiek over de term Belgische of Vlaamse kust wil vermijden. Het belangrijkste is voor hem dat de kust gepromoot wordt. Het antwoord van de minister dienaangaande bevredigt hem.

De vzw Plattelandstoerisme heeft een marketingplan klaar voor 2005. De heer Verstreken vraagt of de commissie daar inzage in kan krijgen.

Hij verheugt zich ook over het feit dat er door Toerisme Vlaanderen een werkgroep wordt opgericht rond de kwestie van het onthaal op de luchthaven van Zaventem. Hij is het ermee eens dat er geen gekke kosten gebeuren maar de toeristen mogen op zijn minst toch weten dat ze in Vlaanderen aangekomen zijn. Hij is tevens opgelucht dat het programma “Vlaanderen Vakantieland” blijft bestaan.

Er blijkt dus inderdaad geen budget meer te zijn uitgetrokken voor promotie van de boeking van een appartement aan de kust via een papieren weg. De heer Johan Verstreken wijst er op dat die optie behoorlijk problematisch is voor de – niet onaanzienlijke – groep van mensen die digitaal niet kunnen worden geïnformeerd.

De heer Verstreken spreekt verder ook zijn tevredenheid uit over het feit dat er een nieuw kustactieplan komt. Het is daarbij wel jammer dat er minder kredieten zullen zijn, maar de spreker kan begrip opbrengen voor de moeilijke financiële situatie. Hij hoopt dat, na al de voorbije financiële investeringen, de pier van Blankenberge niet letterlijk in het water valt. Hij pleit in elk geval voor degelijke kwaliteitscontroles bij eventuele soortgelijke toekomstige investeringen.

De beoogde kruisbestuiving tussen de drie macro-producten noemt de heer Verstreken zeer goed. Brugge behoort in zekere zin ook tot de kust, maar als het tegelijk gepromoot wordt als kunst- én kuststad, wordt daarmee in de communicatie nog niet noodzakelijkerwijze ook de link gelegd naar de kunststeden aan de kust.

De heer Verstreken heeft verder begrepen dat het debat over het twaalfpuntenprogramma voor waterrecreatie op de agenda staat. Hij meent dat er op dat vlak zeker nog verbeteringen mogelijk zijn.

De uitwisseling met het beleidsdomein Ontwikkelingssamenwerking is volgens hem een nieuw en mooi initiatief. Hij juicht toe dat Vlaanderen zijn kennis op dat vlak exporteert.

Hij herhaalt zijn suggestie dat men op de een of andere manier ook de lobbyisten in het Europees Parlement zou moeten bewerken om Vlaanderen te promoten in het buitenland.

4. Tussenkomen van de heer Jacky Maes

De heer *Jacky Maes* dankt de minister voor zijn antwoord. Hij vindt het niet zo erg dat de minister vandaag nog niet op alle vragen kan antwoorden.

Hij herhaalt dat de druk op de campings aan de kust zeer groot is, vooral vanuit de immobiliensector. De verkoop van de campings zou leiden tot een verstedelijking van deze gebieden. De afbakening van het stedelijk gebied is volgens hem dan ook erg belangrijk. De eigendomsstructuur van hotels en motels is een cruciale factor. Hij vindt het goed dat hier nauwlettend wordt op toegezien.

De heer *Jacky Maes* lanceert ook een oproep tot Vlaamse parlementsleden van buiten West-Vlaanderen om zich actiever bezig te houden met het toerismebeleid. Hoe meer parlementsleden zich met dit thema bezighouden, hoe belangrijker het wordt in het parlement. Zo kunnen meer kredieten vrijkomen, wat de tewerkstelling maar ten goede kan komen.

5. Tussenkomen van de heer Jan Loones

De heer *Jan Loones* stelt dat het bevoegdheidsdomein van de minister inzake toerisme alleen al, erg breed is. Hij wil niet opnieuw op alle onderdelen van het beleid ingaan. Hij neemt echter volgaarne de uitnodiging van de minister aan om verder in debat te blijven.

Hij wenst de minister succes toe in zijn contacten met de diverse actoren die zich bezighouden met het domein toerisme: de mensen die ermee bezig zijn om den brode, de kustgemeenten die er voortdurend politiek mee bezig zijn en de belangengroepen. Hij vindt het goed dat de minister zich bescheiden opstelt en aanbiedt om in overleg te treden.

Ook de nieuwe administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen heeft contact opgenomen met verschillende gemeenten en de verschillende actoren. Dat werd bijzonder gewaardeerd.

De N-VA-fractie ondersteunt de beleidsnota van de minister dan ook met enthousiasme. Het is de bedoeling Vlaanderen te promoten in het buitenland. Daarnaast is er ook een duidelijke commerciële invalshoek waarbij men aan productpromotie doet.

B. Aanvullende antwoorden van de minister

De *minister* spreekt zijn tevredenheid uit over de positieve waardering van de heer Loones. Hij deelt zijn analyse ten gronde. Uit zijn contacten met de sector heeft hij kunnen vaststellen dat heel veel mensen met toerisme bezig zijn en dat er ook heel wat deskundigheid is, ook in de privé-sector en bij de zogenaamde “amateurs”. Hij is ook blij met de lovende woorden aan het adres van de nieuwe administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen. Bij belangrijke evenementen is hij inderdaad altijd aanwezig op het terrein. Het is dus zeker niet de bedoeling om vanuit Brussel een papieren beleid te voeren. Het beleid moet weliswaar aangestuurd worden van bovenaf, maar dan wel in samenspraak met de mensen op het terrein.

Op de vraag van de heer Sintobin naar het bestaan van een afzonderlijke regeling voor buitenlandse reisbureaus kan de minister niet voor de vuist weg antwoorden. Hij vraagt zich af of dit mogelijks geen allusie is op de in de stijgers staande Bolkestein-richtlijn of op een andere vorm van Europese regelgeving inzake grensoverschrijdend dienstenverkeer. De Vlaamse Regering heeft over de Bolkestein-richtlijn in elk geval een coherent standpunt ingenomen. Ze vertrekt daarbij van een positieve benadering. Ze meent dus eveneens dat de vrijmaking van de dienstensector kan bijdragen tot het bereiken van de Lissabon-normen. Maar de Vlaamse Regering wil daarbij uitgaan van het subsidiariteitsbeginsel, en toerisme valt daar zeker onder. De Vlaamse Regering kan zich dus zeker niet verzoenen met het idee dat er voor heel België nog slechts één vergunningsloket zou zijn. De Vlaamse Regering heeft daarnaast ook problemen met het oorspronglandbeginsel, zolang er geen Europese harmonisatie is op sociaal en op fiscaal vlak. De minister denkt dat iedereen – niet alleen de consument maar ook de ondernemer – gebaat is bij de hoge kwaliteitsnormen en bij de controles zoals die in ons land bestaan. Het opleggen van kwaliteitsnormen maakt het mogelijk om loyaal te concurreren. De minister denkt dat de Europese Commissie haar werk over zal doen aangezien er heel wat landen zijn die opmerkingen maken en bezwaren formuleren bij de Bolkestein-richtlijn.

Inzake plattelandstoerisme zal hij kennis geven van het antwoord van minister Van Mechelen op de aangehaalde problematiek. Hij zal uiting geven

aan de vraag om een regeling inzake Ruimtelijke Ordening die toelaat om nieuwe en kleinschalige vormen van toerisme een kans te geven. De minister meent te mogen constateren dat er hierover een ruime eensgezindheid bestaat. Hij roept heel in het bijzonder de partijgenoten van minister Van Mechelen op om er mee voor te zorgen dat dit aspect niet uit het oog wordt verloren.

De minister verklaart verder dat hij wel degelijk een antwoord heeft gegeven op de opmerking van de heer Sintobin aangaande het artikel dat op 10 november 2004 is verschenen in Trends. Om te voorkomen dat er in het buitenland wordt opgetreden onder verschillende identiteiten, heeft hij aan de regering voorgesteld om te komen tot een gezamenlijke identiteit, waarbij er wel sub-identiteiten kunnen zijn. Toen hij minister werd, waren FIT en Toerisme Vlaanderen echter al ver gevorderd met de nieuwe corporate identity en met de nieuwe logo's. Daarom is hij nu voorstander van een pragmatische stand still. De regering zal proberen tot een nieuwe uniforme identiteit te komen. Volledigheidshalve wijst de minister erop dat de beslissing om te komen tot een gemeenschappelijke corporate identity al werd genomen vóór de publicatie van het artikel in Trends.

Het voorstel van mevrouw Hoebeke om een link te leggen vanuit de gemeenten naar de webstek van Toerisme Vlaanderen is volgens hem uitstekend. Hij benadrukt evenwel dat hij daarvoor niet alsdusdanig bevoegd is. Hij kan de gemeenten niet opleggen dat ze in overleg moeten treden en hij wil dat ook niet doen. Hij wil wel nagaan of een gezamenlijk initiatief met de gemeenten niet mogelijk is in zijn hoedanigheid van minister van Buitenlandse Aangelegenheden. In zijn beleidsnota is wel sprake van de omgekeerde weg. De minister zal aan Toerisme Vlaanderen de opdracht geven om de algemene digitale toegang tot toeristisch Vlaanderen op te bouwen vanuit een concept van portaalsite, met alle volwaardige basisinformatie en met doorverwijsmogelijkheden naar de provinciale en bovenlokale sites. De minister heeft daarbij geen bezwaar tegen een bijkomende band met het echt lokale niveau. Hij meent dat dit moet kunnen, op basis van overleg.

Op de vraag naar gedetailleerde gegevens over de tewerkstelling moet de minister het antwoord schuldig blijven. Hij heeft geen zicht op het aantal vacante betrekkingen, de voltijdse equivalenten

of de soort van betrekkingen die vacant blijft. In de beleidsnota, meer bepaald bij strategisch project 16, gaat het over de ondernemersstimuli die hij tot bij de toeristische ondernemers wil brengen. Daar wordt er uitdrukkelijk verwezen naar de masteropleiding die in 2004 werd opgestart in een samenwerkingsverband van negen Vlaamse onderwijsinstellingen, gedragen door de KULeuven. Bij de beroepsopleiding van Syntra en VDAB wordt geprobeerd om met concrete opleidingsprofielen aansluiting te vinden bij de concrete vragen van de markt. Als hij hierover meer concrete gegevens kan verstrekken, zal de minister dat zeker doen. Hij benadrukt verder dat hij voor dergelijke cijfers afhankelijk is van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS) en dat die cijfers vaak heel laat komen. Daarom pleit hij voor een eigen statistisch beleid, zodat Vlaanderen zijn beleid kan baseren op de meest recente gegevens en de nieuwste tendensen.

Het marketingplan van de vzw Plattelandstoerisme omvat vier acties: het ontwerpen van een eigen logo om het op alle drukwerk, communicatie- en marketingmiddelen te plaatsen, de brochure van Vlaamse Federatie voor Hoeve- en Plattelandstoerisme vervangen door een nieuwe brochure, de website en e-marketing uitbouwen en ten slotte aanwezigheid op de vakantiebeurzen. Iedereen is het erover eens dat e-marketing voor kleine bedrijven hét middel van de toekomst is om de markt te bewerken.

Zoals gezegd, buigt een werkgroep zich over de kwestie van het onthaal op de luchthaven van Zaventem. De minister wenst daarop dan ook niet vooruit te lopen. Hij heeft vanzelfsprekend begrip voor de gevoeligheid, maar wil anderzijds ook niet louter investeren omdat de Franstaligen er al aanwezig zijn. De investering moet op de eerste plaats renderen.

De digitale promotie van de vakantiegids zal de minister de komende jaren van nabij volgen en evalueren. Het dossier van de Blankenbergse pier is een oud dossier dat nog dateert van onder het eerste kustactieplan. Toerisme Vlaanderen heeft deze aanbesteding weliswaar niet zelf gedaan, maar deelt wel de zorgen. Het nieuwe kustactieplan promoot de volledige kust.

Minister Bourgeois dankt de heer Verstreken voor diens positieve appreciatie van kennisoverdracht

in de sector van de ontwikkelingssamenwerking. Er zal gezorgd worden voor een Vlaams regionaal bureau in Brussel om Vlaanderen te promoten. Voor het overige zal Toerisme Vlaanderen de promotie verzorgen, vooral in het buitenland.

De minister deelt de zorg van de heer Maes over de sluipende verstedelijking. Ook de minister roept verder alle politici op zich met Toerisme bezig te houden. Als niet alleen de West-Vlaamse politici zich met Toerisme bezighouden en als de publieke en de private sector nauw samenwerken, zal de steun voor Toerisme immers aanzienlijk vergroten.

V. MET REDENEN OMKLEDE MOTIES

Ter afsluiting van de bespreking van de beleidsnota werd door de heer Sintobin een met redenen omklede motie aangekondigd namens het Vlaams Belang. Ook de heer Jan Loones kondigde een dergelijke met redenen omklede motie aan namens de meerderheid.

De verslaggever,

Johan
VERSTREKEN

De voorzitter,

Karim
VAN OVERMEIRE

BIJLAGE

De evolutie van het Steunpunt Vakantieparticipatie

de evolutie van het Steunpunt Vakantieparticipatie

	AANTAL TOERISTEN	GEORGANISEERDE VAKANTIES	INDIVIDUELE VAKANTIES	GROEPS VAKANTIES	DAG TOERISME
2001	752 =	752			
2002	2259 =	1570	412	107	170
2003	9901 =	2116	657	628	6500
2004	11979 =	Nog geen cijfers	774	503	10702 (voorlopige cijfers)
TOTAAL	24891 =	4438	1843	1238	17372